



دوره هشتم تقنینیه

جلسه ۷۲

صورت مشروح

مذاکرات مجلس

[بدون مذاکرات قبل از دستور]

جلسه سه شنبه ۱۰ اسفند ماه ۱۳۱۰ - ۲۳ شوال ۱۳۵۰

قیمت اشتراك سالانه ۱۰۰ تومان
 داخلة ۱۰۰ تومان
 خارج ۱۲۰ تومان
 نك شماره : بكتهران

مطبعة مجلس

۱۳۱۰ - ۱۳۵۰

مذاکرات مجلس

صورت مشروح مجلس روز سه شنبه ۱۰ اسفند ماه ۱۳۱۰ * (۲۳ ذوال ۱۳۰۰)

فهرست مذاکرات

- | | |
|--|---|
| ۱) تصویب صورت مجلس | ۶) معرفی آقای وزیر طرق |
| ۲) تصویب دو فقره مرخصی | ۷) تقدیم یک فقره لایحه از طرف آقای وزیر مالیه |
| ۳) شورائی مودتیه بنقله بین دولتین ایران و شوروی | ۸) بقیه شور لایحه اصلاح قانون اطاقهای تجارت |
| ۴) شورائی مودتیه مبنی بر تعیین دولتین ایران و بران | ۹) موافق جلسه بعد - ختم جلسه |
| ۵) شور اول لایحه اصلاح قانون اطاقهای تجارت | |

مجلس يك ساعت و سه ربع قبل از ظهر بپراست آقای دادگر تشکیل گردید

صورت مجلس روز پنجشنبه بیست و هشتم بهمن ماه را آقای مؤید احمدی (منشی) قرائت نمودند **

[۱ - تصویب صورت مجلس]

دولت - آقای روحی

روحی - قبل از دستور

دولت - در صورت مجلس مخالفی نیست . (گفته شد

خیر) صورت مجلس تصویب شد .

[۲ - تصویب دو فقره مرخصی]

دولت - دو فقره خیر از کلبه بون غرایش و مرخصی

رسیده است قرائت می شود:

خیر مرخصی آقای اشتیانی:

نمایند: محترم آقای اشتیانی بواضعه کساک از تاریخ

۲۵ دی ماه ۱۳۱۰ تقاضای شش ماه مرخصی نموده اند.

کمیسیون با تقاضای ایشان موافق و اینک خبر آن را

تقدیم می دارد.

دولت - آقایان موافقین با این مرخصی قیام فرمایند

(عده برخاسته)

دولت - ناهل بفرمایند . تصویب شد .

خیر مرخصی آقای طلائع خان:

** عین مذاکرات مشروح هفتاد و دومین جلسه از دوره هشتم تقابلیه . (مطابق قانون ۸ آذر ماه ۱۳۰۰)

دائرة تنه نویسی و تحریر صورت مجلس

** اساسی غائبین جلسه قبل که ضمن صورت مجلس خوانده شده - غائبین با اجازه - آقایان: منی - میرزا محمدخان

وکیل - حبیبی - آصف

غائبین با اجازه - آقایان: تنبوری - میرزا سید مهدیهان قاضی - دبستانی - امیر ارغوانی - میرزا صادقخان اکبر - آشتیانی -

اعظم رنگه - طباطبائی دیا - روحی - احمد - موافق - ملک آردانی - اقبال - حاج فلاحین ملک .

دیر آمدگان با اجازه - آقایان: حاج میرزا حبیب الله امین - استغذاری - حاج حسین آقا مهدوی - بوذرجمهری - طهرانچی

نماینده محترم آقای طالش خان بواسطه عارضه کسالت قنایان سه ماه مرخصی از تاریخ حرکت نمودند. کمسیون را دو ماه از مدت مورد توافق و اینک غیر آنرا تقدیم میدارد.

ولیس - آقایانیکه با مرخصی آقای طالش خان موافقت دارند بقیام فرمایند (اغلب برخاستند) تصویب شد.

۳- شور ثانی عهد نامه مستفاد بین دولین ایران و شوروی

ولیس - غیر کمیسیون امور خارجه راجع به عهد نامه ایران و دولت شوروی شور ثانی:

غیر کمیسیون:

کمیسیون امور خارجه صبح دوشنبه دوم اسفند با حضور آقای وزیر امور خارجه تشکیل گردید.

قرارداد قیامت و اقامت و بحیرمیالی بین دولت ایران و اتحاد جماهیر شوروی را بحث شور و مباحثه در آورد.

چون از طرف نمایندگان محترم اعترافی بکمیسیون امور خارجه نرسیده و در کمیسیون امور خارجه نیز نظریه مخالفی وجود نداشت کمیسیون امور خارجه عیناً بهمافلوری که در جلسه ۲۸ بهمن ماه مجلس شورای ملی آن را تصویب ننموده است تصویب و ماده واحده ذیل را تقدیم ساخت مفید مجلس شورای ملی من نمایند.

ماده واحده - مجلس شورای ملی قرارداد اقامت و تجارت و بحیرمیالی منتهی بر پشت ماده و یک پرنگل اختتام و نه مراسله را که در تاریخ ۱۲ آبان ماه ۱۳۱۰ بین دولین ایران و اتحاد شوروی باهما رسیده است تصویب و اجازه مبادله نسخ صحه شده آن را بدولت میدهد.

ولیس - آقای دشتی

دشتی - آقا قایان بیژنار دانسته باشند این لایحه را وقتی دولت تقدیم کرد باضمنا پانزده فقره مراسله بود و قبکه شور اول مطرح بود بنده مراسله نمره ۱۱ و نمره ۱۰ را اینجا مسترد کردم و آقای وزیر امور خارجه هم تصدیق کردند علت استرداد آن بواسطه نواقص بود که در آن مراسلات بود و البته با تأت

ماده واحده - مجلس شورای ملی قرارداد اقامت و تجارت و بحیرمیالی منتهی بر پشت ماده و یک پرنگل اختتام و پانزده مراسله را که در تاریخ ۱۲ آبان ماه ۱۳۱۰ بین دولین ایران و اتحاد شوروی باهما رسیده است تصویب و اجازه مبادله نسخ صحه شده آنرا بدولت میدهد.

ولیس - آقایانیکه با مداخله ماده واحده موافقت دارند بقیام فرمایند (اکثر قیام نمودند) تصویب شد.

۴- شور ثانی عهد نامه مستفاد بین دولین ایران و یونان

ولیس - غیر کمیسیون امور خارجه شور دوم راجع به عهد نامه مودت و تجارت و اقامت و بحیرمیالی مابین دولین ایران و یونان:

غیر کمیسیون:

کمیسیون امور خارجه در جلسه پنجشنبه پنجم اسفند ماه ۱۳۱۰ لایحه نمره ۴۶۸۸ راجع به قرارداد های مودت و اقامت و تجارت و بحیرمیالی بین دولت ایران و جمهوری یونان را برای شور دوم با حضور آقای وزیر امور خارجه تحت شور و مباحثه قرارداد و چون براسل مسئله منتهی به تصویب بود آنرا تصویب و ماده واحده ذیل را پیشنهاد می نماید.

ماده واحده - مجلس شورای ملی عهد نامه مودت بین ایران و یونان که مشتمل بر بخش ماده و یک پرنگل اختتام است و همچنین قرارداد اقامت و تجارت و بحیرمیالی که مشتمل بر ۱۸ ماده و یک پرنگل است و در تاریخ ۱۹ دی ماه ۱۳۰۹ (۹ ژانویه ۱۹۳۱ میلادی) بین نمایندگان ایران و یونان در لندن امضاء شده است تصویب می نماید و اجازه مبادله نسخ صحه شده آنها را بدولت میدهد.

ولیس - در ماده یک تا ماده ۶ و پیرنگل اختتام عهد نامه مودت هیچگونه اعترافی نرسیده است در مواد ۱ تا ۱۸ قرارداد اقامت و تجارت و بحیرمیالی و پرنگل اختتام آن هم اعترافی نرسیده است مذاکره در کلیات ثانی است در آنها هم مرضی نیست. ماده واحده را یکبار دیگر قرائت میکنم و رأی میگیریم.

ولیس - آقایانیکه با مداخله ماده واحده موافقت دارند بقیام فرمایند (اکثر قیام نمودند) تصویب شد.

ماده واحده - مجلس شورای ملی عهد نامه مودت بین ایران و یونان که مشتمل بر بخش ماده و یک پرنگل اختتام است و همچنین قرارداد اقامت و تجارت و بحیرمیالی که مشتمل بر ۱۸ ماده و یک پرنگل است و در تاریخ ۱۹ دی ماه ۱۳۰۹ (۹ ژانویه ۱۹۳۱ میلادی) بین نمایندگان ایران و یونان در لندن امضاء شده است تصویب می نماید و اجازه مبادله نسخ صحه شده آنها را بدولت میدهد.

ولیس - آقایانیکه با مداخله ماده واحده موافقت عقیده دارند بقیام فرمایند (اکثر نمایندگان برخاستند) تصویب شد.

۵- شور اول لایحه اصلاح قانون اظهارات تجاری

ولیس - غیر از کمیسیون اقتصاد ملی مربوط باصلاح قانون اظهارات تجاری شور اول:

غیر کمیسیون:

کمیسیون اقصاء ملی لایحه نمره ۱۳۳۷۸ دولت را راجع باصلاحاتی که در قانون اظهارات تجاری قضتی دانسته بودند با حضور آقای رئیس کل تجارت تحت شور قرار داده و بشرح ذیل اصلاح و تصویب نمود.

۱- قعود عمده دولت از این اصلاحات سه چیز است. - اینکه تأسیسات اطاق تجارت در هر محل بت نظر دولت باشد.

۲- برای احتراز از زحمت و خرج فوق العاده که هر ساله برای انتخاب یک نایب اعضای هر اطاق تجارت پیش می آید مورد نظر نایب مزبور از بین مستخین اولی انتخاب و در آخر سال سوم کلبه انتخابات برای سه سال دیگر تجدید شود.

۳- عوارض مأخوذه از تجارت خانها و شرکتها و غیره برای مباحث اطاق های تجارت از سدی نیم مالیات بر تجارت و شرکتها صدی یک ترفی داده شود اینک مواد ذیل را برضی مجلس می رساند:

ماده اول - از تاریخ تصویب این قانون مواد ۱ و ۴ و ۵ و ۶ و همچنین قسمت (الف) از ماده ۹ و نیمی از ماده ۱۰ و قسمت اول از ماده ۲۸ قانون اظهارات تجاری تصویب ۱۰ مهر ماه ۱۳۰۹ مللی و مواد ذیل بجای آن تصویب می شود.

ماده دوم - در مقامی که دولت مقصود بدهد اطاق تجارت بر طبق این قانون تشکیل می‌شود.

ماده سوم - انتخاب اعضاء اطاق تجارت دو درجه است باین ترتیب که پس از انتشار اعلان مذکور در ماده ۹۴ اشخاصی که مطابق مقررات ماده ۹۴ حق انتخاب کردن دارند سه برابر عدد لازمه را از بین تجاری که مطابق مدلول ماده ۹۵ واجد شرایط انتخاب شدن می‌باشند برای مقصد پانجاهی جمعی با اکثریت آسانی برای مدت سه سال انتخاب مینمایند و هیئت دولت از بین انتخاب شده‌گان عدد لازمه را برای عضویت اطاق تجارت مینماید و در آخر هر یک از سنوات اول و دوم یک نام از اعضاء خارج و عوض آنها را هیئت دولت از بین متبقیین درجه اول مینماید. انتخابی که در آخر سال اول و دوم باید خارج شوند در اولین جلسه رسمی اطاق تجارت پس از تعیین هیئت رؤس دالهی بحکم قرع قرع مینماید و شدنی است از طرف هر یک دولت مجدداً بصورت انتخاب شوند در آخر سال سوم کلیه انتخابات باید تجدید شود.

ماده چهارم - حق انتخاب اعضاء اطاق تجارت را اشخاصی دارند که آستان در دفتر مالیات بر شرکتها و تجارت حوزه انتخابیه ثبت و دارای جواز تجارت یا صفتی یا دلالی یا حق‌العمل کاری باشند.

ماده پنجم - مدیر هر شرکت یا تجارتخانه در مرکز اصلی آن و مدیر شعبه هر شرکت یا تجارتخانه در غیر مرکز اصلی آن شرکت یا تجارتخانه با شرایط مذکور در ماده ۹۵ قانون مهرماه ۱۳۰۸ به استثنای قنوت (ز) و (ج) حق دارند انتخاب شوند.

ماده ششم - عوارضی که بام اطاق تجارت از شرکتها و تجار و اصناف و دلال و حق‌العمل کار گرفته می‌شود مداخلت با صدمی یک مالیاتی که بتوان مالیات بر شرکتها و تجارت بدولت می‌پردازند.

رئیس - مذکور در کلیات است. آقای آقای مدنی **مطلب** هفتم - بنده می‌خواستم اینجا استدعا کنم که توضیح داده شود این قسمت مدنی یکی که در لایحه ذکر شده است از مالیات تجار گرفته شود آیا این مبلغ اضافه از آن مالیاتی است که طبق قانون شرکتها از

انتخاب کند و این اصطلاح می‌کند که آن نظر اصلی دولت که این انتخاب را در درجه کرده اند اگر دلت نظری ندارند در این انتخاب پس یک درجه بکشد و یکی وقتی در درجه می‌کشد باین نظر که هر کس را دولت صلاح دانست باشد این مخالف این نظر است باین که این مجبور است از همانهایی که انتخاب شده‌اند مینماید مطابق این لایحه نماند که بقرع خارج شدند دیگر نمی‌کند از اشخاصی که در سابق رأی داشته‌اند مجبور است دولت که از همانها بیاید و این مخالف است با آن نظر مکرران که دولت بگوید که من این این نظر را ندارم اگر این نظر را ندارم پس انتخاب را یک درجه بکشد چرا دو درجه می‌کند نظر بنده در هر صورت مخالف آن نظریه اول دولت است. این یک نظریه بنده بود که می‌خواستم آقای مخبر با یکی از آقایان وزراء توضیح بدهند. موضوع دوم این است که در آخر ماده سوم که می‌نویسد در اولین جلسه رسمی اطاق تجارت نماند که باید آخر سال خارج شوند بحکم قرع مینماید خواهد شد ولی ممکن است از طرف دولت مجدداً بصورت انتخاب شوند و در آخر سال سوم کلیه انتخابات باید تجدید شود اینهم باز مخالف می‌شود با آن اصل کلی بیات این که اصل کلی این بود که ثلث اعضاء بحکم قرع خارج می‌شوند و دولت انتخاب می‌کند در این لایحه قرار گذاشته‌اند که از متبقیین بعد انتخاب شود و آلهای که رأی داشته‌اند از آنها مینماید با آن عرضی که کردم مخالف قانون کلی می‌شود بازم مخالف باین میشود که دولت دوباره انتخاب کند. ملاحظه فرمائید همان عضو که سال اول رأی طی کرده است و بقرع خارج شده است این‌جا باز حق میدهد و می‌گوید که حق دارد این آدم را بیارد و اینهم باز مخالف است با آن ماده. این است که در این موضوع خوب است توضیح بدهند.

انتیبار (مخبر کسبوسین اقتصادمدل) - این قانون البته باوفاق نظر دولت تنظیم شده و در نتیجه عمل دولت فکر کرده است که اگر چنانچه موضوع انتخابات اطاق تجارت را که یک نام از آن خارج می‌کند مجبور است

برای یک نام دیگر انتخابات را تجدید بکند در عمل دچار اشکال می‌شود یا لایحه این طور فکر کرده‌اند که از همان عدد که اول رأی دارند و از آن عدد چهل و پنج نفر و بعد که برای اطاق تجارت انتخاب می‌شوند از بقیه بتوانند اشخاصی را که انتخاب است انتخاب کند. خلاصه نظر دولت این است که انتخاب نماند و فرقی دیگری ندارد متنی وقتی که یک نام خارج می‌شوند آنوقت بجای آن باید تجدید بشود و حالا می‌شود یکی دیگر موضوع قرع الله قرع که یک دلیلی ندارد موقوف است که قرع کور است ممکن است که بقرع یک اشخاصی که صلاحیت داشته‌اند و یک اشخاصی که بعد کار می‌خواهند خارج شوند و قرع آنها را از کار محروم دادند که جزء آن نام بیرون بیرون. این‌جا باز نظر صلاح کار و مساعدت با آنهاست که صلاحیت دارند اینطور دولت مقصدی داشته که بتواند از آن اشخاصی که بحکم قرع خارج می‌شوند مینماید چون مینماید آن اشخاصی که باید آخر سال بیرون بیرون اول سال قرع کشیده شده است و معلوم است که چه اشخاصی هستند این‌جا اختیار داده است که اگر بعضی را صلاح بود از همان اشخاصی که باید آخر سال بحکم قرع از اطاق تجارت خارج شوند از همانها انتخاب کنند و این نقطه نظر صلاحیت و مفید بودن برای کار است.

رئیس - آقای فقیهی .

فقیهی - بنده موافق بعد از یک مخالف .

رئیس - آقای دبیر .

طباطبائی - بنده می‌نویسم می‌خواستم متأسفانه آقای رئیس تجارت تشریف نداشتند این ممکن است آقای مخبر کسبوسین جواب بدهند مقصود از اصلاح قانون اطاق تجارت و اطاق تجارت بدینی است که اقتصادیات است از قانون سابق و تشکیل اطاق تجارت باین طرف تقریباً یکسال گذشته است و یکسال است اطاق تجارت چند مرکز و دو دومی ولایات تشکیل

شده است بنده می خواستم سؤال کنم که این اطفاهای تجارت راجع به اقتصادیات مملکت چه خدمتی کرده اند و چه افدائیه ای کرده اند باجمالی ما چیزی ننشیدیم که اطفاهای تجارت عملاً است باقتصادیات مملکت کاری کرده باشند اگر آقای مریخ اطلاعاتی دارند از افدائات اطفاهای تجارت چه در مرکز و چه در ولایات خوب است یک توضیحی بدهند.

رئیس - آقای نفیسی.

نفیسی - (رئیس کمیسیون اقتصاد ملی) اگر چه فراموش است آقای دبا مربوط باین لایحه نمی شد چون باطور کلی یک سؤالی فرمودند آن اندازه که مذاکره شده است بنده برای استحضار خاطر ایشان عرض میکنم. اطفاهای تجارت یکی از مؤسسات جدید است این قیل مؤسسات عمومی و انتخابی در مملکت وقتی که ایجاد می شود تا یک مدتی باید مشق بکند و بدانند که باید چه کارهایی برسد البته تجار ما مربوط باطور اقتصادی هستند اما قطعاً نظر عمومی را در مسائل تجاری و اقتصادی کمتر ملاحظه دارند تا مؤسسات اتقارادی. اطفاهای تجارت بیشتر برای این است که طبقات مختلفه تجار را بیکدیگر ارتباطشان را زیاد کند که کارها را بیشتر و بیشتر انجامی بدهند تا افرادی فعلاً شاید یک عدد تجاری که در مرکز هستند بیشتر مطلع باشند تجار ولایات اطلاعاتشان کمتر است اینهم که در قانون مخصوصاً ذکر شده که دولت در انتخابات این کار در درجه دوم مداخله کند برای همین است که تا یک اندازه مری و تمام اطفاهای در دست کار. اطفاقی تجارت طهران کم کم یکی دو سه سال است که پیرایان اخذه حالا کاملاً از ایلو شده است و آنها مرشقی شده اند برای آنها ای که در دو ولایات هستند این بطور خلاصه و مجمل کارهایی است که اطفاهای تجارت میکنند همینطور که بنظر من باید هنوز چیز زیادی بر روز نگردد است اما امیدواری هست که اگر یک مدتی دوام پیدا کند یک کارهای مفیدی انتظار می رود از آنها بپوشد. عرض دیگر این که درجه فریاضات آقای مؤید احمدی و آقای ملک مدنی راجع به مواد بود نه در کلیات. دولت یک اصلاحاتی را در این قانون

مقتضی دانسته و در عمل برخوردند یک اصلاحاتی که لازم دانسته آنها را اصلاح کنند که از جهت یکی طرز انتخابات است ملاحظه فرمایید اطفاهای تجارتی که به مقر و دوازده مقر و پانزده مقر اعطاء دارند باید هر هرسال یک نلک از این عدد عوض شوند باین در هرسال در هر موقع سال برای سه مقر، چهار مقر یا پنج مقر باید یک جریان انتخابات بعمل یابد که هم زحمت و هم خرج فوق العاده دارد البته تاریخ انتخابات اطفاهای

تجارت هم یکی نخواهد بود و تاریخ های مختلفه دارد و وقتی خوب ملاحظه کنید در تمام سال در قسمتهای مختلف مملکت یک جریان است و یک بهم خورد کیهالی برای انتخابات هست و دهر انتخاباتی اسم از انتخابات مجلس شورای ملی یا ولدی یا اطفاقی تجارت هر چیزی که عنوان انتخاب پیدا کرد نظریات سیاسی هم داخل می شود و یک مؤسسات جدید نازده کمپاد حالا کار کنند و آموخته شوند مقتضی نیست که آنها را هرسال دچار یک زحمتی بکنند. نظر دیگر این است که انتخابات دو درجه باشد که اول تجار انتخاب کنند و دو درجه دیگر است. این نظر را نخواستند از نظر دولت و اینطور در نظر گرفتن که در سال اول سه برابر عدد لازمه را تجار انتخاب کنند دولت هم از این آنها یک نلک برای عضویت اطفاقی تجارت مینماید که در قانون سابق هم بود که در همان سال اول عدد را که برای آخر سال اول و دوم لازم است بقرعه مینگند که در آخر این دو سال این قسمت خارج شوند و عوض آنها تجدید انتخاب شود تا این جا کاملاً مطابق آن قانون سابق است و بعد برای این که انتخابات جدیدی بعمل نیاید از این همان عدد که بدو انتخاب شده اند از طرف تجار دولت بفرستند عدد لازمه را با از همانهایی که اول بقرعه انتخاب و مینماید شده اند از آنها یکی که اول انتخاب و مینماید بود دولت مینماید. نظر آقای مؤید احمدی هم این بود که کاملاً تأمین شده برای این که قبلاً از جهت و پنج مقر اعطاء اطفاقی تجارت طهران معلوم نیست آن سرقی که مینماید در دولت تمام آنها مخالف بوده است. خیر آنها هم خوب بوده

و این ها هم خوبند نهایت این است که دولت این عدد را مقتضی دانست باینتر دانسته است. بدهم اگر نلک او خارج شدند ممکن است همان ها را باز انتخاب کنند یا از این آن سرقی دیگر یک پنج خری را پیدا کنند یا همکوس که آن پانزده مقر بجای خودشان باقی باشند و دوره سه ساله انتخابات متخیزین در چه اول که تمام شد در آخر سال سوم کلیتاً یک تجدید انتخابی بکنند باز برای سه سال دیگر. و این همه زحمت انتخاب کردن و خرجی که برای این کار می شود از گردنشان می افتد و هم این که این انتخاب سه سه سال متوال باشند و رکار و بداند که در سال دوم با سوم احتمال دارد که داخل شوند بیشتر کار میکنند و آن مقصود ما داریم از اطفاهای تجارت این است که اعطاء آن بهتر مطالعات خود را کامل کنند و متدرجاً اطفاهای تجارت متعلق تر و آشناتر شوند بوظایف خودشان و بهتر آزرانیس کنند این است که در کمیسیون اقتصاد که مذاکره شد و پیشنهاداتی که شد و توضیحاتی که داده شد دولت این عملیاتی است باین جهت موافقت شده و البته آقایان هم موافقت می فرمایند حالا اگر اعتراضاتی در این قسمت هست خوب است آقایان اجازه بدهند که در شور دولت داخل شویم و هر اعتراضی که دارند بر کدام را در ماه خودش مذاکره میکنیم. جمعی از نمایندگان ... کافی است مذاکرات.

بوشهری - کافی نیست بنده عرض دارم

رئیس - آقای بوشهری

بوشهری - بنده با کفایت مذاکرات عجلت کردم بجهت این که این مسئله بحث زبانی لازم دارد و این ضمن هم چون در جواب سؤال آقای دبا جواب نمیکند داده نند خواستم توضیح بدهم. ایشان سؤال فرمودند که اطفاهای تجارت متشکل چه کار است و ما تا حالا نتیجه از اطفاهای تجارت ندیده ایم. عملیات اطفاقی تجارت در مجله تجارت منتشر می شود و اگر آقایان بیل دانسته باشند ممکن است مجله تجارت را بگیرند و ملاحظه فرمایند و غیر از این محل و مورد دیگری پیدا نمی شود که اطفاقی تجارت یابد و بگوید من چه میکنم

و چه کرده ام بجلازه آنها چون در جریان امور تجاری و اقتصادی کمتر هستند البته متوجه عملیات اطفاقی تجارت نباید بشوند. بنده عرض میکنم که کلیه بلکه اغلب این اصلاحات و تغییراتی که در طرز اداره و جریان قانون انحصار تجارت داده می شود با مشورت و شور اطفاقی تجارت است یعنی اطفاقی تجارت مرکز و ولایات هر کدام نظرات خودشان را بوسیله اطفاقی تجارت اداره تجارت اظهار میدارند و باطنیه اطفاقی تجارت ولایات یک نظریاتی گرفته می شود و تفسیری داده میشود و بوسیله متحدان مال به کمر کات دستور داده می شود و بنده عقیده دارم که در این موقع نواقعی که قانون انحصار تجارت کاملاً پیرایان نقتاده است وجود اطفاهای تجارت خیلی مفید است و نظریات دولت هم در انتخابات خیلی مفید است. اما این جا که دولت اینطور صلاح دید که تجدید انتخاب نشود البته انتخاب جدید سه سال یک مخارجی بود که از یک اتلاف وقتی در آخر هر سال جلوگیری شود و آن پنج خری که باید انتخاب شوند باز باید پانزده مقر انتخاب کنند و از آن پانزده مقر دولت بقیه را تقراً انتخاب میکنند در صورتیکه از جهت و پنج خری که در مرحله اول انتخاب میکنند باز در واقع سرقی دیگر منتخب تجار هستند که دولت باز اختیار دارد که از این آنها پنج مقر انتخاب کند حالا اگر در ضمن عملیات یکساله معلوم شد یکی از آن اعضای که دولت انتخاب کرده کاملاً مطابق منظور و مقصود دولت نشود عمل کند و اجرای مونیات مقصود را بنسایت میکند است از آن سرقی که فر یا دو مقر دیگر را انتخاب کند یا همین ها را اگر مطابق میل خودش دید ممکن است دوباره انتخابشان کند.

رئیس - مذاکره کافی است ؛ (اظهار شد - بلی) رأی میکنیم برود در مواد موافقین ورود در مواد قیام فرمایند (اغلب قیام نمودند) تصویب شد.

۱۰ - معرفی آقای وزیر طرق
رئیس - آقای رئیس الوزرا فرمایشی دارید ؟
رئیس الوزرا (آقای حاج مهدیقل هدایت) - کاندید میکنم آقای افشار در مجلس معرفیت نام داشته باشد (صحیح است)

اینهاست را که وزارت طرق انتخاب شده اند معرفی میکنم (نماینده گان - مسیح است - مبارک است)
۲ - قدیم بکفر لایحه از طرف آقای ولیر مالیه |
ولیس - آقای وزیر مالیه!

وزیر مالیه [آقای نوازده] لایحه قانونی دارم تقدیم میکنم امروز راجع به مباشرت قبلی انحصار قند و کبریت است که خود دولت مباشرت کند. قند را خود دولت البته مباشرت انحصارش را دارد و در آن قانون پیشینی شده است که در آینده این کار بشود. حالا خود دولت مباشرت فعلی اش را میکند یعنی انحصار را که نتواند فقط بکفر قند جواز قناعت میکرد خودش در دست بگیرد و همچنین کبریت را. گرچه به موجب قانون انحصار تجارت البته انحصار همه را دولت دارد ولی راجع به طرز جریان این دو تا قانونی تنظیم شده که تقدیم میکنم.

۳ - پلی شور لایحه اصلاح قانون اطالهای تجارت |

ولیس - ماده اول قرائت میشود -
ماده اول - از تاریخ تصویب این قانون مواد ۱ و ۴ و ۵ و ۶ و همچنین قسمت (الف) از ماده ۹ و تبصره ماده ۱۰ و قسمت اول از ماده ۲۸ قانون اطالهای تجارت مصوبه ۱۰ مهرماه ۱۳۰۹ ملغی و مواد ذیل بجای آن تصویب میشود.

ولیس - آقای شریعت زاده -

شریعت زاده - نسبت به ماده اول اشکالی بنظر منباید و آن این است که می‌تواند از تاریخ تصویب این قانون مواد قانون سابق ملغی است بدون این که معین کند این قانون از تاریخ تصویب مجری است اگر این طور تصویب شود مطابق اصول کلی یک مدتی لازم است که قانون اعلام شود و بعد قابل اجرا شود و باین ترتیب ممکن است آن ملغی شود ولی مدت اجرای این هنوز نرسیده باشد بنا بر این لازم است نوبت شود از تاریخ اجرای این قانون مواد سابق ملغی است.

مجیر - بنده عقیده ام این است که تصویب این قانون الهای مواد سابق است. و یا الهای آن تصویب

این است و این قانون بجای آن موادی که ملغی میشود تصویب میگردد و البته آئوبت این مجری خواهد بود برای اینکه ما چیز تازه نخواستیم و او را هم بجای ما بگوریم از تاریخ تصویب این قانون اجرا می‌شود. فقط یک موادی از قانون سابق را اصلاح کردیم باین طریق این نظر بنده اشکالی نمی‌آید.

ولیس - آقای شریعت زاده

شریعت زاده - تصور میکنم آقای مجیر توجیه فرمودند عرض بنده را. بنده عرض کردم مطابق اصول کلی تا وقتی که اعلام ننموده قابل اجرا نیست یعنی اگر مجلس وقت معین نکند برای اجرا که مثلاً این قانون چه وقت مجری می‌شود مسئله تابع آن اصول کلی است در صورتی که ما امروز می‌توانیم که از تاریخ تصویب این قانون آن قانون سابق ملغی است یعنی از تاریخ تصویب این قانون اجرا می‌شود و آن قانون دیگر وجود ندارد بدون این که قانون بدلی قابل اجرا باشد در یک مدت معینی این است که باید تصریح شود از تاریخ اجرای این قانون آن قانون ملغی است.

ولیس - آقای فهیمی -

بلک قانونی در ۱۳۰۹ گذشته اجرا شده است الان هم مجری است در آینده قید می‌شود که از تاریخ تصویب این قانون چندماده از آن قانون پیش ملغی است و در فیلش هم نوشته شده ملاحظه فرمایید که مواد ذیل بجای آن مواد سابق تصویب می‌شود (یعنی این موادی که ملغی است). ممکن است برای خاطر حضرتعالی بجای تصویب نوبت شود بجای آن قانون سابق این مواد اجرا می‌شود و در هر حال اشکالی ندارد.

ولیس - ماده دوم قرائت میشود

ماده دوم - در خطای که دولت مقضی بپردازد اطالهای تجارت بر طبق این قانون تشکیل می‌شود.

ولیس - آقای شریعت زاده

شریعت زاده - بنظر بنده تشخیص اینکه در کدام نقطه اطالهای تجارت تأسیس لازمست این یک نظری است

که باید مراجعه کرد به آئوبت که نظر دارند در آن محل پس خود تجار پسین نوام شود هم دولت و هم تجار و مؤسسات تجاری نظرشان مدنظر داشته باشد و دولت هم البته نظر داشته این مطالب البته تذکر است زیرا دولت هم البته این مطلب را مدنظر خواهد گرفت و اگر در واقع لازم شد آئوبت اقدام به تأسیس میکند

ولیس - آقای اغیار

اغیار - فراسون - ایسقی هم تقاضای تجار مناطق تأسیس اطالهای تجارت بود یعنی شما هم لازم بیداست که اطالهای تجارت تشکیل شود تجار تقاضا نمیکردند این بود که دولت خواست این قید را بردارد و هر جا که لازم میدانند و لایحه تجار هم تقاضا نکردند باشند خودش اقدام کرد برای تشکیل آن وقتی که این نظر را البته دولت داشته باشد البته وقتی تجار هم تقاضا بکنند بیشتر اهمیت میدهد باین مسئله.

ولیس - ماده سوم قرائت میشود:

ماده سوم - انتخاب اعضاء اطالهای تجارت دو درجه است باین ترتیب که پس از انتشار اعلان مذکور در ماده ۱۶ اشخاصی که مطابق مقررات ماده ۹ حق انتخاب کردن دارند سه سراسر عمده لازمست در از بین تجاری که مطابق مدلول ماده ۱۰ واجد شرایط انتخاب شدن می‌باشند برای محقق بامتناب جمعی با کبریت پس برای مدت سه سال انتخاب مینمایند و هیئت دولت از بین انتخاب شدگان عمده لازمست را برای عضویت اطالهای تجارت معین خواهد نمود و در آخر هر یک از سزونات اول و دوم یک نیک از اعضاء خارج و عوض آنها را هیئت دولت از بین منتخبین درجه اول معین مینماید. اعضایی که در آخر سال اول و دوم باید خارج شوند در اولین جلسه رسمی اطالهای تجارت پس از تعیین هیئت رئیسه دایمی بحکم فرعه معین خواهند شد ولی ممکن است باز طرف هیئت دولت مجدداً بمنویت انتخاب شوند در آخر سال سوم کلیه انتخابات باید تجدید شود

ولیس - آقای فهیمی

فهمیمی - بنده گمان میکنم عبارت واضح باشد اینکه فرمودند در آخر سال سوم انتخاب محتاج به تعیین نیک نیست اینجهام قید ننهد. معین کرد اند که در هر سال یک نیک باید خارج شوند آخر اول و آخر سال دوم بقرعه معین میشوند آخر سال سوم معین است که کلیه باید خارج شوند و انتخابات باید تجدید شود در اینجا برای آخر سال سوم معین نشده است فرم کشید باز در اعضاء اطالهای تجارت طهران است سه برابر آنها میشود چهل و پنج نفر در اول انتخابات چهل و پنج نفر را برای سه سال انتخاب

ولیس - آقای شریعت زاده

شریعت زاده - بنده در یک قسمتی از این ماده اشکال

دارم در یک قسمت دیگر که قسمت اخیر ماده است چون مهم است تفهیمه ام توضیح خواهند داد. این قسمت مورد اعتراض این است که مینویسد: سه برابر عمده لازمست در هر سال انتخاب میشود یعنی در موقع انتخاب بعد هیئت دولت از بین انتخاب شدگان عمده لازمست را برای عضویت اطالهای تجارت معین خواهد نمود. در آخر هر یک از سزونات اول و دوم یک نیک از اعضاء خارج میشود بنده خواستم عرض کنم که دو سال اول که یک نیک معین میشود در سال سوم هم یک نیک دولت انتخاب نمیکند دولت دیگر قابل تعیین نیست زیرا آن نیک که باقی مانده اند همان باقی ماندند پس نسبت تعیین آن نیک سوم بدولت دیگر معنی ندارد وقتی نیک اول معلوم شد نیک دوم هم معلوم شد نیک سوم دیگر قابل تعیین نیست که در آخر سال معین میشوند. انهایی که هستند باقی خواهند بود. این یک اشکال. اشکال دوم این است اعضایی که در آخر سال اول و دوم باید خارج شوند در اولین جلسه رسمی اطالهای تجارت پس از تعیین هیئت رئیسه دایمی بحکم فرعه معین خواهند شد ولی ممکن است از طرف هیئت دولت مجدداً بمنویت انتخاب شوند. بنده این قسمت را مراض با قسمت اولی این ماده میدانم اگر در هر سال یکمده خارج شوند و بطور قطع بجای آنها نیک دیگر معین شوند پس کسانیکه خارج شده اند در دومی قابل انتخاب خواهند بود. بنده تفهیمدم اگر مقصود اینست که باید شرح داده شود و اگر این نیست که عبارتش باید تصحیح شود.

ولیس - آقای فهیمی

فهمیمی - بنده گمان میکنم عبارت واضح باشد اینکه فرمودند در آخر سال سوم انتخاب محتاج به تعیین نیک نیست اینجهام قید ننهد. معین کرد اند که در هر سال یک نیک باید خارج شوند آخر اول و آخر سال دوم بقرعه معین میشوند آخر سال سوم معین است که کلیه باید خارج شوند و انتخابات باید تجدید شود در اینجا برای آخر سال سوم معین نشده است فرم کشید باز در اعضاء اطالهای تجارت طهران است سه برابر آنها میشود چهل و پنج نفر در اول انتخابات چهل و پنج نفر را برای سه سال انتخاب

ولیس - آقای شریعت زاده

شریعت زاده - بنده در یک قسمتی از این ماده اشکال

می کنند این چهار و پنج نفر را در طرف سه سال از روی انتخاب جزو منتخبین اعزاء اطاق تجارت هستند که از بین آنها در درجه دوم یا نژده نفر را دوک همین می کنند سه نفر دیگر منتخب هستند ولی عضو اطاق تجارت نیستند یعنی انتخاب درجه دوم آنها به عمل نیامده است در آخر سال اول ثلث آنها یعنی پنج نفر باید خارج شوند باین ترتیب که یکم فرجه پنج نفر از آنها خارج می شوند پنج نفر دیگر را با از همان اشخاص با از آن سی نفری که در خارج دولت مجری آنها همین می کند در آخر سال دوم هم پنج نفر دیگر باز یکم فرجه که از همان اشخاص با انتخاب دیگر خارج هستند دولت همین می کند آخر سال سوم دیگر یک نفر از این چهار و پنج نفر نام است یعنی دیگر ثلث انتخاب نیست و باین یکم فرجه پنج نفر دیگر مجدداً از طرف تجار انتخاب شوند و در طرف سه سال آنها را تعیین کنند و برای احراز و چسباندن از بعضی اشکالات رسوای ققارم هم اینطور در نظر گرفتند که در همان جلسه اولی که در ابتدای سه سال هیئت اعزاء اطاق تجارت می نشینند بفرجه همین می کنند آن نظری که در آخر سال اول و دوم باید خارج شوند با فرجه همین می کنند که آن عده که باید آخر سال اول و دوم معلوم شود اینها هم برای سهولت امر است آخر سال سوم کلیه انتخابات تجدید میشود همان ترتیب قانونی که با سابق دارد این بود که در آخر سال سوم هر عده که نوشته اند تمام شده خارج میشود ولی حالا آن انتخابات قسمت وسط سال را موقوف کرد و آخر سال سوم کلیه انتخابات را تجدید میکنند و این ترتیب با وضوینت فعل هم هم است.

رئیس - آقای موبد احمدی

مؤید احمدی - با این توضیحی که آقای غیر دادند بمقتضای بنده قسمت اخیر فرمایشات آقای شریعت زاده جواب داده شد چرا بعلت اینکه حضرتعالی مثل زودید که جای بازده نفر چهار و پنج نفر در اول انتخاب میشود ثلث آنها را دعوت میکنند و می آیند و مشغول میشوند بخدمت

کسانی را همین میکنند در درجه دوم هم انتخاب کنند دولت است آنها هم اجازه داده شده است که از آن عده که بفرجه خارج شده اند با از آن سی نفر انتخاب بعمل بیاید آزاد باشد

رئیس - ماده چهارم تراست میشود :

ماده چهارم - حق انتخاب اعضای اطاق تجارت را اشخاصی دارند که اسمشان در دفتر مالیات برشرکتها و تجارت حوزه انتخابیه ثبت و دارای جواز تجارت یا سابق یا دلالی یا حق العمل کاری باشند .

رئیس - اشکال ندارد ؟ (مآبند کان - خیر) ماده پنجم قرائت میشود :

ماده پنجم - مدیر هر شرکت یا تجارتخانه در مرکز اصلی آن و مدیر ششم هر شرکت یا تجارتخانه در غیر مرکز اصلی آن شرکت یا تجارتخانه با شرایط مذکور در ماده ۱۰ قانون ۲۰ مه ۱۳۰۹ به استثنای قنرات (ز) و (ج) حق دارند انتخاب شوند .

مخیر - (ج) نیست ؟ (ح) است حاه حطی .

رئیس - ماده ششم قرائت میشود :

ماده ششم - عوارضی که بنام اطاق تجارت از شرکتها

و تجار و اسناف و دلال و حق العمل کار گرفته میشود عوارضت باسدی يك مالیاتی که بعنوان مالیات برشرکتها و تجارت بدولت می پردازند .

رئیس - در ماده ششم اشکالی نیست (اظهار شد - خیر) رأی میگیریم برود در شور دوم آقایان موافقتن قیام فرمایند .

(عده قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد

یعنی از نمایندگان - عده کافی نبود .

رئیس - بله صحیح است . گناه بنده نیست آقایان اشرف می برند .

(بعد از چند دقیقه نامل چند نفر از آقایان وارد شدند)

رئیس - آقایانی که با ورود در شور دوم موافقت دارند قیام فرمایند (اکثر قیام نمودند) تصویب شد .

۹ - موافق و دستور جلسه بعد - ختم جلسه |

رئیس - اظهار عقیده میشود که جلسه را ختم کنم جلسه آینده بکفایت ۱۰ اسفند سه ساعت قبل از ظهر دستور اولیج موجوده

(مجلس موافقتن ظهر ختم شد)

رئیس مجلس شورای ملی - دادگر

قانون

اجازه مبادله ارز داد افامات و تجارت و بحر بیوهالی منقده بین ایران واتحاد جماهیر

شوروی - سوسیالیستی

ماده واحده - مجلس شورای ملی قرارداد افامات و تجارت و بحر بیوهالی منقده بر بیست و نهم و یک پروتکل اختتامیه و بازه مرساله که در تاریخ ۱۳۱۰ آبان ماه ۱۳۱۰ بین دولتین ایران و اتحاد جماهیر شوروی باضا رسیده است تصویب و اجازه مبادله نسخ صحه شده آرا بدولت میدهد این قانون که مشتمل بر یک ماده و متن قرارداد افامات و تجارت و بحر بیوهالی و پروتکل اختتامیه و مرسلات منقده آن است در جلسه دهم اسفند ماه یکهزار و سیصد و ده شمس تصویب و مجلس شورای ملی رسید

رئیس مجلس شورای ملی - دادگر

قرارداد افامات و تجارت و بحر بیوهالی

بین ایران واتحاد جماهیر شوروی سوسیالیستی

اعلیحضرت همایون شاهنشاه ایران از یکطرف
و کمیته اجراییه جماهیر شوروی از طرف دیگر

نظر به اینکه مایلند شرایط مسافرت و توقف و افامات اتباع ایران را در جاهیر شوروی سوسیالیستی و اتباع جاهیر شوروی را در ایران تنظیم و عملیات اقتصادی و روابط تجاری بین دو ملکتین را توسعه دهند تصویب بانقاده قرارداد افامات و تجارت نمود و برای این مقصود اختیار داران خود را تعیین نمودند:

اعلیحضرت همایون شاهنشاه ایران

جناب اشرف آقایی میرزا محمد علی خان فروغی وزیر امور خارجه

کمیته اجراییه مرکزی اتحاد جماهیر شوروی سوسیالیستی

آقایی م. پلورسکی سفیر فوق العاده و نماینده مختار اتحاد جماهیر شوروی در ایران

و مشارالیه با بعد از مبادله اختیارنامههای خود که در کمال صحت و اعتبار بود در مقررات ذیل موافقت حاصل نمودند:

ماده ۱ -

اتباع هر یک از طرفین و نمایندگان حق خواهند داشت آزادانه وارد خاک طرف متبادله دیگر شده در آنجا افامات و مسافرت نموده و از آنجا مراجعت کنند بشرط اینکه قوانین و نظامات جاریه آن ملکت را رعایت نمایند. و از این حیث در هیچ مورد حلالاً و الاً نا مساعدی از رفتاری که با اتباع دولت کاملاً المراد می شود با آنها نخواهد شد.

مقررات این ماده نه به نظاماتی که در امر تذکره فعلاً مجری و یا در آتی مجری خواهد بود خلل میرساند و نه مانع از این حق طرفین و نمایندگان است که در هر مورد مقرراتی برای تنظیم یا منع مهاجرت در خاک خود وضع نمایند مشروط به اینکه نظامات و مقررات مزبور نسبت به اتباع کلیه ممالک دیگر مجری باشد.

و نیز مقررات این ماده مانع حق هیچیک از طرفین و نمایندگان نخواهد بود که نسبت به افراد اتباع طرف دیگر برای منع افامات و توقف آنها در خاک خود بموجب تصویب قضائی و یا از لحاظ حفظ امنیت داخلی و یا خارجی دو ملکت اقدامات بنمایند.

- ماده ۲ -

ایجاب هر يك از طرفین متعهدین در مدت توفیق در خاك طرف متعهد دیگر چه در موقع صلح و چه در موقع جنگ از هرگونه خدمت نظامی اجباری و یا کسوف مداف خواهند بود ولیکن در موقع بروز بلیات طبیعی می توان آنها را بکار و یا بکار داشت. ایجاب مزبور از هر قسم مالیات نقدی یا جنسی که به جای خدمت نظامی یا کسوفی وضع شده باشد و نیز از تسویل هر قسم قرضه اجباری مداف خواهند بود.

بطور کلی راجع به هر نوع عهدنامه که هر يك از طرفین متعهدین با بیانی خارج مقیمین خاك خود تحصیل می نمایند یا معاقدت هائی که از آن بابت منظور میگردند ایجاب طرف متعهد دیگر وضعی نباشد مگر از وضعیت فعلی و یا آتی ایجاب دولت کامله الوداد نخواهند داشت.

- ماده ۳ -

ایجاب هر يك از طرفین متعهدین از حیث تسویل و اسرف هر گز اموال و استفاده از آنها و رعایت حقوق مربوطه به آن وجهمچنین در مورد سلب مالکیت و مصادره اموال دارای کلیه حقوق ایجاب دولت کامله الوداد خواهند بود.

- ماده ۴ -

ایجاب هر يك از طرفین متعهدین در خاك طرف متعهد دیگر بشرط رعایت قوانین و نظامات مملکتی حق دارند مثل اهل آن مملکت بخرنجاریت و صنعت باصرفه که بطور عموم قانوناً مجاز بوده و برای کلیه ایجاب خارج ممتنع نیست اشتغال ورزند ازین لحاظ مدارالهم وضعیتی و وضعی ایجاب دولت کابله الوداد نخواهند داشت.

- ماده ۵ -

ایجاب هر يك از طرفین متعهدین که در خاك طرف متعهد دیگر اقامت داشته باشند تابع انصاف مملکتی متوقف فیها خواهند بود

ایجاب هر يك از طرفین متعهدین مثل ایجاب داخله حق دارند آزادانه به کلیه محاکم از هر درجه برای احقاق و دفاع حقوق خود مراجعه نمایند و هیچوقت ازین حیث وضعیتی نباشد مگر از وضعیت ایجاب دولت کامله الوداد نخواهند داشت.

ایجاب هر يك از طرفین متعهدین در خاك طرف متعهد دیگر می توانست در موقعی که بمحاکم مملکت متوقف فیها برای دفاع حق خود مراجعه می نمایند برای خود وکیل امور وکیل مرافقه و نمایندگان از بین اشخاصی که برای اشتغال به این مشاغل پذیرفته می شوند با متابعت از قوانین و نظامات مملکتی انتخاب نمایند ایجاب مزبور از حیث معاقدت از وجهه قضائیه قبلی برای بیخارج محاکمه و تسویلی که به اشخاص بی ضمانت اعطاء می شود وضعیتی نباشد مگر از وضعیت ایجاب داخله و ایجاب دولت کامله الوداد نخواهند داشت.

- ماده ۶ -

اختراعات و علائم صنعتی و تجاری و - - - بطوره ها و نموده های صنعتی متعلق به ایجاب بکسی از طرفین متعهدین در خاك طرف متعهد دیگر برطبق قوانین و نظامات داخلی در تحت حمایت گرفته خواهند شد. ایجاب هر يك از طرفین متعهدین در خاك طرف متعهد دیگر راجع به اختراعات و علائم صنعتی و تجاری و - - - بطوره ها و نموده های صنعتی و همچنین حمایت در مقابل رقابت مکارانه از هر حالت حقوقی بهره مند نخواهند شد که ایجاب داخله و ایجاب دولت کامله الوداد آنها بهره مند بود و یا در آن بهره مند خواهند بود.

- ماده ۷ -

طرفین متعهدین موافقت دارند که در اسرع اوقات میبکند راجع به احوال شخصیه و حمایت مالکیت صنعتی و

مبارزه با فاجاق و حفظ حیوانات و نباتات از آفات با حشرات موفوره و همینطور راجع بحکمت در امور حقوقی و تعاون قضائی قرار دادهای مخصوصی بین مملکتین منعقد نمایند.

- ماده ۸ -

۱ - برای هر نوع شرکتهای تجاری و مؤسسات دیگر اقتصادی ایرانی که بر طبق قوانین مملکتی در ایران تأسیس شده اند وجود حقوقی و اعلیبت و حق ترافع در محاکم در خاك اتحاد جماهیر شوروی شناخته خواهد شد.

شرکتها مزبوره ماسی نخواهند داشت که در خاك مزبور بملیبت خود اشتغال ورزند ولی البته حقوق آنها در باب معاملات و خود آن معاملات تابع قوانین اتحاد جماهیر شوروی سوسیالیستی و قریب تشکیل و اساننامه آنها تابع قوانین ایران می باشد بشرکتهای مزبوره در خاك اتحاد جماهیر شوروی از هر حیث مثل شرکتها تجاری و مؤسسات دیگر اقتصادی دولت کامله الوداد رفتار خواهد شد.

۲ - برای شرکتها تجاری و مؤسسات دیگر اقتصادی اتحاد جماهیر شوروی که بر طبق قوانین مملکتی جماهیر شوروی در آنجا تشکیل شده باشند همچنین برای شرکتها و مؤسساتی که با سرمایه دولتی تأسیس کرده باشند وجود حقوقی و اعلیبت و حق ترافع در محاکم در ایران شناخته خواهد شد در شرکتها مزبوره ماسی نخواهند داشت که در خاك ایران بملیبت خود اشتغال ورزند ولی البته حقوق آنها در باب معاملات و خود آن معاملات تابع قوانین ایران و قریب تأسیس و اساننامه آنها تابع قوانین شوروی می باشد بشرکتها مزبوره در خاك ایران از هر حیث مثل شرکتها تجاری و مؤسسات دیگر اقتصادی دولت کامله الوداد رفتار خواهد شد.

۳ - مقررات مواد ۲ الی ۶ آن قرارداد متقابل شامل شرکتها تجاری و مؤسسات دیگر اقتصادی طرفین متعهدین که در بند ۱ و ۲ این ماده ذکر شده خواهد بود

۴ - تجار و شرکتها تجاری و مؤسسات اقتصادی اتحاد جماهیر شوروی در ایران و تجار و شرکتها تجاری و مؤسسات اقتصادی ایران در اتحاد جماهیر شوروی می توانست در شرایط مقرر در نظامات مملکتی در نقاطیکه اشتغال بملیبت تجاری می نمایند چنانچه آنها ادارات مرکزی وجود داشته باشند ایبارها داشته باشند که مال التجاره های خود را آنجا بگذارند و ناموقع خروج مال التجاره های مزبور از ایبار از عوارض مرکزی موقتاً مداف باشند.

۵ - ولی مسلم است که هیچیک از مقررات این قرارداد نمی توانست در شرکتها تجاری و سایر مؤسسات اقتصادی یکی از طرفین متعهدین مذکوره در بند ۱ و ۲ این ماده را مجاز نماید که معالیه امتیازات مخصوصی را بنمایند که طرف متعهد دیگر بشرکتها عطا میکند که شرایط عملیاتشان در خاك وی بموجب امتیاز نامه های مخصوصی تنظیم کرده و یا خواهد کرد.

- ماده ۹ -

نمایندگی تجاری اتحاد جماهیر شوروی در ایران که مطابق آن است که نمایندند و حافظ منافع اتحاد جماهیر شوروی نسبت به کلیه مسائل مربوطه به تجارت شوروی با ایران باشد و تنظیم و اجرای مبادلات تجاری بین ایران و اتحاد جماهیر شوروی و کمک به بسط روابط اقتصادی بین مملکتین نمایند. نمایندگی مزبور بر طبق اساس ذیل اجرای وظیفه خواهد نمود:

نمایندگی تجاری اتحاد جماهیر شوروی در ایران که مقرر شد طهران خواهد بود جزو سقوت کبرای اتحاد جماهیر شوروی در ایران محسوب می شود.

چون نمایندند تجاری و دوزن معاون او عضو سفارت کبرای اتحاد جماهیر شوروی محسوب میشوند بنا بر این

از مصوبت شخصی و سایر مصوبت هائی که بمأمورین سیاسی اعطاء می شود بهره مند خواهند بود. مقر نمایندگی تجارنی در طهران حق خارج المملکتی دارا خواهد بود. ولیکن حق خارج المملکتی مانع اجرای مقررات ذیل نخواهد کردید.

دولت اتحاد جماهیر شوروی - مؤلیت هرگونه معاملات تجارنی را که در ایران بوسیله نمایندگی تجارنی انجام می یابد برعهده می گیرد. مؤلیت ممالک بزرگه بوسیله مؤسسات دیگر اقتصادی دولت اتحاد جماهیر شوروی صورت می گیرد بر عهد خود مؤسسات مزبور می باشد.

هر ممتلائی که راجع به معاملات تجارنی که در ایران بوسیله نمایندگی تجارنی صورت می گیرد تولید شود از طرف حاکم ایران بر طبق قوانین مملکت تسویه خواهد کردید ولیکن نظریه مؤلیتی که اتحاد جماهیر شوروی از بابت عملیات سابق الذکر نمایندگی تجارنی قبول کرده است مقرر می شود که اقدامات قضائی نامنتزیه از قبیل تأمین مدعی به یا اقدامات اداری نسبت به اموال نمایندگی تجارنی جبری نخواهد شد.

ضمیمات قضائی که قانوناً قابل اجری شده باشد نسبت به اموال نمایندگی تجارنی در مواردی که آن اموال مخصوص اجرای حقوق حاکمیت دولتی بر طبق اصول عمومی حقوق بین المللی باشد و باهر مورد عملیات رسمی نمایندگی تجارنی که بعنوان ضرورت سفارت کبریای جماهیر شوروی صورت گرفته با قوه قهریه جبری نخواهد کردید.

— ماده ۱۰ —

طرفین متعاهدین بمقررات قوانین و نظامات راجعه به انحصار تجارت خارجی که در اتحاد جماهیر شوروی مقرر می شود و در ایران هم برقرار گردیده است در نظر گرفته در مقررات ذیل موافقت حاصل کردند.

۱ - ایران قبول میکند که جماهیر شوروی مال التجاره هائی را که اساسی و مقدار آنها در یک فهرست سالیانه تنظیم می شود وارد ایران نماید و جماهیر شوروی وارد کردن آنها را تمهید مینماید. فهرست سالیانه مزبور که با موافقت بین اداره کل تجارت ایران و نمایندگی تجارنی اتحاد جماهیر شوروی در ایران بر اساس سهیمه های سالیانه که از طرف دولت ایران اعلان می شود تنظیم خواهند شد در موقع امضای این قرارداد چنین فهرستی بنسبت مؤسسات سابق الذکر تهیه شده و هم چنین در تمام مدت اعتبار این قرار داد به همین ترتیب که دوآخر هر سال اقتصادی ایران در ۲۲ ژوئن شروع میشود فهرستی تنظیم خواهد شد.

در موقع تهیه این فهرست ها مؤسسات مذکوره در بند اول این قسمت لزوم تعیین صدی چند Pourcentage در سهمیه شوروی را نسبت بورادرات هر یک از مال التجاره های مذکوره در فهرست در نظر خواهند گرفت تا میزان نسبی واردات شوروی از آنچه در فهرست سال قبل معین گردیده است کمتر نباشد.

مقرر است هرگاه در مدت اجرای این قرارداد دولت ایران در سهمیه سالیانه واردات خود میزان ورود یکی از مال التجاره های خارجه را از زیاد دهد دولت شوروی حصه از آن را که متناسب با سهمی باشد که از واردات مال التجاره مزبور قبیل از زیاد میزان آن بدولت مزبور تعلق می گرفت دریافت خواهد داشت.

راجع بمال التجاره هائی که ورودشان فلابا بران ممنوع می باشد هرگاه بعداً بموجب سهیمه سالیانه اجازه ورود آنها داده شود طرفین متعاهدین موافقت دارند که حصه از واردات مزبوره متناسب سهمی که از واردات آن مال التجاره هائی از استقرار انحصار تجارت خارجی در ایران با اتحاد جماهیر شوروی تعلق می گرفت در تمام مدت اجرای این قرارداد بدولت مشار الیها تعلق بگیرد.

اتحاد جماهیر شوروی این حق را برای خود محفوظ میدارد که بوسیله نمایندگی تجارنی خود در ایران و متنی در آخر شش ماه اول هر سال اقتصادی ایران تقاضا نماید که تجدید نظری در فهرست مذکوره در بند اول این قسمت بعمل آید یا اینکه برای بقیه سال از میزان یکی از مال التجاره های مذکوره در فهرست کاسته شود.

قند و کبریت در این قاعده مستثنی مینباشند. همینکه تقابلی مزبور بعمل آمد دولت ایران نسبت بمقداری از آن مال التجاره که کسر شده و از قید واردات شوروی آزاد گردید بویل خود عمل خواهد نمود.

۲ - نظر باینکه تجارت اتحاد جماهیر شوروی با ایران بر طبق اصل تعادل صادرات و واردات صورت خواهد گرفت ایران قبول میکند که صدور جزوهای واردات را که از طرف مؤسسات اقتصادی شوروی با مختلط نسبت بمال التجاره های متفرجه در فهرست مذکوره در بند فوقی تقاضا میشود موکول براهه قبلی تصدیق صدور نماینده مقررات که مال التجاره های شوروی که تجار ایرانی بایران وارد میکنند جزو میزان مال التجاره شوروی که در فهرست سالیانه معین گردیده است بوده و در تعادل تجارت مملکت محسوب خواهد شد.

و نیز موافقت حاصل است که صورت موقی تصدیقنامه های صدور که ارائه شده در دو مه یعنی آخر ماه دسامبر و آخر ماه مه هر سال صورتی از آنها تهیه گردید و تعادل واردات و صادرات ملکین در آخر سه ماهه اقتصادی ایران بین اداره کل تجارت ایران و نمایندگی تجارنی اتحاد جماهیر شوروی در ایران بر اساس جواز های که داده شده و تصدیق نامه هائی که ارائه گردیده است مشخص خواهد کردید. هرگاه در موقع حساب معادله صادرات و واردات که در آخر هر سال اقتصادی ایران بعمل می آید اتفاقاً عدم تعادلی مشاهده گردد در ششماه اول سال بعد اقتصادی باید جبران شود.

۳ - بدلائل مذکوره در بند اول قسمت ۲ این ماده دولت ایران قبول میکند که مؤسسات اقتصادی شوروی و مختلط از الزام فروش اسماخ خارجه حاصله از صادراتشان از ایران معاف بنماید.

۴ - دولت ایران بوسیله مؤسسات مربوطه خود جواز هائی را که مؤسسات اقتصادی شوروی و مختلط برای وارد کردن مال التجاره های متفرجه در فهرست مذکوره در بند اول این ماده تقاضا میکنند بمنزله یک جواز عمومی است صادر خواهد نمود. در صورت این جواز ها بدین تاخیر و بدون قیود معموله صورت خواهد گرفت بموجب جوازهای مزبور ورود مال التجاره هائی که در آنها ذکر گردیده است از کلیه دفاتر گمرکی ایران چایز خواهد بود.

۵ - بین طرفین متعاهدین موافقت حاصل است که اولاً سفارتهاییکه دولت ایران در اتحاد جماهیر شوروی میدهد و ثانیاً کارخانها و ماشینها و متفرعات آنها که برای فروش نمیشدند و تأسیس آنها در ایران موجب تقلیل واردات امنه خارجه بایران خواهد بود ثالثاً مصالحی که برای تأسیسات و اشیائی که برای احتیاجات مؤسسات اقتصادی شوروی با مختلط لازم است در صورتیکه مصالح و اشیاء مزبور دارای خصوصیات باشند که در ایران بدست نیاید بعد از اینکه بر طبق قانون انحصار تجارت خارجی ایران وارد ایران شدند در جزو تعادل واردات و صادرات مذکور در بند ۲ این ماده محسوب نخواهد کردید. عبارت آخری اشیاء مزبور در جزو فهرست سابق الذکر محسوب نگردیده در ازای آنها صادرات لازم نخواهد بود.

۶ - نظر باینکه قند و کبریت در ایران موضوع انحصار دولتی گردیده است طرفین متعاهدین موافقت دارند نامدنی که این قرارداد جبری خواهد بود اتحاد جماهیر شوروی واردات کلیه این دو مال التجاره را بایران برعهده بگیرد کنتراهای فروش این مال التجاره را راجع به قیمت و موعد و محل تحویل و ترتیب لافقه بندی و بستن آنها و غیره قبیل از تصویب باقن این قرارداد باید متعقد شود.

۲ - دولت ایران قبول میکند که در مدت اجرائی این قرار داد واردات نفت و مشتقات آنرا از اتحاد جماهیر شوروی بمقداری که در فهرست مذکور در بند اول این قرار داد مبین میشود تأمین نماید.

— ماده ۱۱ —

طرفین متعهدین موافقت دارند که متقابلاً در خاک خود با تجارت و مالالتجاره و مؤسسات اقتصادی و تجار طرف متعهد دیگر معامله نامساعد تری از آنچه نسبت به تجارت و مالالتجاره و مؤسسات اقتصادی و تجار هر مملکت ثالثی بعمل نیاید نمایند.

طرفین موافقت دارند که مبادله مالالتجاره بین خودشان راجح از محدودیت ها و ممنوعیت های قانونی و یا مقرره بین خودشان مورد هیچ قسم محدودیت ها و ممنوعیت های که متوجه واردات و صادراتشان باشد سازند هر يك از طرفین متعهدین معامله دولت كامله الرواد را نسبت بطرف متعهد دیگر مرعی خواهند داشت در مورد خرید و فروش و وارد و صادر کردن و اجرائی مراسم گمرکی راجح به سپردن مالالتجاره ها در ابار و مخازن و بر کردن مالالتجاره وارده و استرداد حقوق و عوارض گمرکی که در موقع ورود مالالتجاره اخذ می شود هم چنین راجح بعمل مالالتجاره از کنتی به کنتی دیگر و کلیه عملیاتی از این قبیل که در موقع ورود و صدور و ترانزیت نسبت بمالالتجاره واقع میشود و نیز طرفین معامله دولت كامله الرواد را راجح به حق التمامه و عوارضی که از این عملیات مختلفه ناشی میشود درباره یکدیگر منظور خواهند نمود.

— ماده ۱۲ —

طرفین متعهدین موافقت دارند که غیر از محصولات طبیعی و صنعتی ایران که صدور آن عموماً برای هر مملکت ثالثی ممنوع باشد صدور اتمنه دیگر از طرف مؤسسات اقتصادی شوروی و مختلط بر طبق قوانین جاریه بدون اشکالات و عاقلی صورت خواهد گرفت.

مقرر است که محصولات طبیعی و صنعتی ایران ممکن است هم از طرف مؤسسات اقتصادی شوروی و مختلط و هم از طرف تجار ایرانی یا اتحاد جماهیر شوروی وارد گردد و نیز مقرر است که مالالتجاره های ایرانی که بجاغ ایرانی یا اتحاد جماهیر شوروی وارد میکنند در جزو میزان ندادن تجارت بین مملکتین محسوب خواهد گردید.

— ماده ۱۳ —

طرفین متعهدین موافقت دارند که معامله دولت كامله الرواد را راجح به حمل مسافری و بار و رینه و مالالتجاره بوسیله راه آهن و بطور عموم از راه خشکی و آب با هوا متقابلاً یکدیگر اعطاء نمایند.

هر يك از طرفین متعهدین خواه در مورد تعرفه و عوارض حمل و نقل و کلیه عوارض دیگر مربوطه بعمل و نقل و خواه راجح به انتظام و تسهیلات حمل از کلیه راههای مذکوره گذشته از معامله دولت كامله الرواد مذکوره در بند فوق مساعد ترین معامله را که نسبت باایجاب و با یکی از مؤسسات اقتصادی خود میکند با طرف متعهد دیگر خواهد نمود.

— ماده ۱۴ —

هر يك از طرفین با توجه به اهمیت وسائل نقلیه برای توسعه تجارت خود با طرف متعهد دیگر وسائل نقلیه و انومبیل ها و عرابه ها و حیوانات بارکش را که اایجاب و مؤسسات اقتصادی طرف متعهد دیگر در خاک او بموجب کنترالهائی که منظمأ در مقامات مربوطه به ثبت رسیده باشد دارا بوده و یا بموقع استفاده میکنند در خاک خود جز در موارد ایجاب طبیعی و یا احتیاجات نظامی صادره نخواهد کرد و صادره جز بموجب حکم مقامات مرکزی صورت

نخواهد گرفت و هر دفعه صادره مزبور با اطلاع نمایندگان سیاسی طرف متعهد دیگر میرسد در چنین موارد مقامات دولتی که بمصادر اقامت میکنند البته همه قسم مساعدت را در حدود امکان برای حمل و نقل مالالتجاره طرف متعهد دیگر بعمل خواهند آورد. در مقابل استفاده که یکی از طرفین متعهدین بان ترتیب از وسائل نقلیه متعلق بیکی از ایجاب با مؤسسات اقتصادی طرف متعهد دیگر می نماید حق غرامت معموله پرداخته می شود.

ولی در هر حال وسائل نقلیه متعلقه به نمایندگان سیاسی و نقلی و نمایندگان تجاری که نسبت به آنها نیز مزایای سیاسی بموجب این قرار داد اعطاء می شود از هر گونه صادره معاف می باشند.

— ماده ۱۵ —

۱ - نظر بمنافع تجاری ایران و بموافق ماده ۲۰ عهدنامه مورخ ۲۶ فوریه ۱۹۲۱ و برای تسریع مبادول آن اتحاد جماهیر شوروی حق ترانزیت آزاد را از خاک خود برای محصولات طبیعی و صنعتی ایران بمقدد هر مملکت ثالثی ارسال شود میدهد و نیز دولت ایران حق ترانزیت آزاد را از خاک خود برای محصولات طبیعی و صنعتی جماهیر شوروی برای هر مملکت ثالثی که صادر شده باشد منظور میدارد.

۲ - بسلامت اتحاد جماهیر شوروی بشرکت های تجاری و تجار ایرانی حق صدور آزاد را بفرمودی که باشد برای محصولات طبیعی و صنعتی که از ایران بیاک او وارد گردیده و بفروشی رسیده است اعطاء میکند. محصولات متعلقه به پنجار و شرکتهای تجاری ایرانی که بیاک شوروی وارد شده و حقوق گمرکی پرداخته اند در موقع خروج از منطقه گمرکی اتحاد جماهیر شوروی حقوقی که از آنها مأخوذ شده و رد میشود بشرط اینکه معلوم کنند که اجناسیکه صادر میکنند همان است که وارد کرده اند.

۳ - اتحاد جماهیر شوروی ترانزیت آزاد را از خاک خود بایران برای محصولات طبیعی یا صنعتی مذکوره ذیل اعطاء میکند در صورتیکه مبدأ آن محصولات مالکی باشد که بالاتحاد جماهیر شوروی عهدنامه ای مقارله نامه ای با قرارداد تجاری منصف ساخته باشند.

الف - ماشین و ابزار و مصالح برای کار خانیات همچنین برای مؤسسات فلاحی و ماشین و ابزار و مصالح برای ساختمان و تکاملی خانه ها و آبپزی و ماشین و ابزار و ملزومات و مصالح برای اسلاح و استفاده از طرق و وسائل نقلیه از هر قبیل که برای احتیاجات مؤسسات عام المنفعه باشد.

ب - دوا از هر قبیل و اسباب جراحی و اعضا' ممنوعه بدن.

ت - کاغذ و ادواتی مطبوعه.

ث - نقش توغان.

ج - چای.

ح - آلات و ادوات روشنائی و گرم کردن.

خ - دو چرخه و موتورسیکلت و اتومبیل و کامیون و مینارات و قطعات مجزای آنها

۴ - هر نوع سفارشات دولت ایران در ممالکی که با اتحاد جماهیر شوروی عهدنامه یا مقارله نامه یا قرارداد تجاری داشته باشند به استثنای اسلحه و مهمات جنگی حق ترانزیت آزاد را در خاک جماهیر شوروی خواهد داشت. اتحاد جماهیر شوروی منتهای موافقت را نسبت به هر قبیل سفارشات دولت ایران که برای تجارت نبوده و در ممالکی که با اتحاد جماهیر شوروی عهدنامه یا مقارله نامه یا قرارداد تجاری نداشته باشند بعمل آمده متوجه این قبیل

داشتند تسهیلات لازمه را خواهد نمود. اسلحه و مهمات جنگی از این مقررات مستثنی میباشد.

۵ - مقررات این ماده بهیچوجه به ترازیت کلی پستال ها از خاک انجاد جاہر شوروی به ایران که ترتیب آن بموجب قرارداد مخصوص مورخ دوم اوت ۱۹۲۶ تنظیم گردیده لغتاً وارد نیلوار و فراراد مزبور باعتبار خود با خواهد ماند.

۶ - دولت ایران نیز ترازیت آزاد را از خاک خود برای انجاد جاہر شوروی لبت به محصولات ارضی و صنایع هر مملکت دیگری باستانی اسلحه و مهمات اعطاء میکند.

۷ - مقرر است که در مورد شرایط اجرای ترازیت که در فوق به آن اشاره شد هر یک از طرفین متعاهدین معامله دولت کامله الوداد را بطرف متعاهد دیگر بعمل خواهد آورد
- ماده ۱۶ -

طرفین متعاهدین بر طبق اصولی که در عهدنامه مورخ ۲۶ فوریه ۱۹۲۱ بین جمهوری متحده سوسیالیستی شوروی روسیه و ایران اعلام گردیده است موافقت دارند که در بحر خزر کشتی های متعلق با ایران یا به انجاد جاہر شوروی یا متعلق با اتباع و مؤسسات تجاری و حمل و نقل مملکتی که با برقی جاہر شوروی با ایران سیر مینمایند نمیتوان وجود داشته باشد
و نیز موافقت حاصل شده است که هر یک از طرفین متعاهدین مستخدمین کشتیها را فقط از اتباع خود انتخاب نمایند.

- ماده ۱۷ -

۱ - لبت به کشتیهای تجاری که با برقی یکی از طرفین متعاهدین در بحر خزر سیر مینمایند در بنادر طرف متعاهد دیگر چه در حین ورود و چه در مدت توقف و چه در موقع خروج از هر حیت مثل کشتیهای خود آن مملکت رفتار میشود.

۲ - از کشتیهای مزبوره غیر از آنچه قانوناً برای کشتی های مملکتی وضع گردیده است آن هم همان شرایط و با همان معاینات عوارض بندری دیگری اخذ نخواهد کرد در مورد داخدا عوارض فوق اشیا مذکور ذیل مال التجاره وارد و صادر منظور و محسوب نخواهد شد.

الف - اسباب شخصی مسافری که جزو محمولات کشتی نباشد مقصود از اسباب شخصی علاوه بر بسته های کوچک دستی کلبه اشیا میباشد که بموجب قبضه ناموان اسباب شخصی حمل میشود.

ب - سوخت و آذوقه برای مستخدمین و مسافری کشتی و اشیا و لوازم برای کشتی بمقدار لازم برای نام مدت سیر مگر اینکه اشیا مزبور را از کشتی خارج کنند که در بندر بماند.

ت - محمولاتی که در نتیجه صدمه وارده بکشتی و با در مواقع توقف اتفاقی در بندر از کشتی خارج شده و مجدداً برای اینکه به بندر مقصد حمل گردد بکشتی گذارده شوند.

ث - محمولاتی که از کشتی به کشتی دیگر نقل میشود تا اینکه حل آنها در دریا ادامه داده شود.

ج - محمولاتی که در کشتی هالی حمل میشود که ظرفیت آنها کتر از دوازده خروار که مطابق با سه تون و نیم است میباشد.

۳ - کابوتاز فقط به کشتی های مملکتی اختصاص دارد ولی مهتداً موافقت حاصل شده است که هر یک از طرفین متعاهدین بکشتی هالی که تحت برقی طرف متعاهد دیگر سیر مینمایند حق کابوتاز برای حمل و نقل مسافر

و بار در بحر خزر بدهند.

۴ - با وجود مقررات فوق الذکر هر یک از طرفین متعاهد سید ماهی را در آبهای ساحلی خود تا یک حد ده میل بحری به سفاین خود اختصاص داده و این حق را برای خود محفوظ میدارد که واردات ماهی های سید شده از طرف کارکنان کشتی هالی را که در تحت برقی او سیر مینمایند از مزایای هر چه بهره مند سازد.

۵ - کشتی هالی که در دریا های غیر از بحر خزر در تحت برقی یکی از طرفین متعاهدین سیر مینمایند در آبهای ساحلی و در بنادر طرف متعاهد دیگر لبت بشرایط کشتی رانی از همان حقوق و مزایای که در این مورد به کشتی های دولت کامله الوداد اعطاء میگردد بهره مند می شوند.
- ماده ۱۸ -

طرفین متعاهدین موافقت مینمایند که راجع با فدا مانات صحت که باید نسبت بکشتی های هر یک از طرفین در بنادر طرف متعاهد دیگر در بحر خزر بعمل آید مقررات فراداده سیدی بین المللی که در پاریس در ۲۶ روان ۱۹۲۶ امضاء شده با رعایت قیودی که هر یک از دولتی در موقع امضای قرار داد مزبوره نموده اند معجزی گردد.
- ماده ۱۹ -

تصدیق نامه های طرفیت کشتی Certificat de jaugeage که از طرف مقامات صالحه دولتی متعاهدین به کشتی های تحت برقی خوشان که در بحر خزر اباب و ذهاب میکنند داده می شود و از طرف هر یک از دولتی متعاهدین بدولت متعاهد دیگر اعلام میگردد در بنادر دولتی رسمیت خواهد داشت و کشتی هالی که دارای تصدیق نامهای مزبوره هستند در ثانی در بنادر طرف متعاهد دیگر مورد تفتیش واقع نخواهد شد و نیز در بنادر طرفین متعاهدین در بحر خزر تصدیق نامها لبت که راجع به قابلیت سیر کشتی رانی و میزان نشست کشتی در آب و سایر اسناد فنی کشتی رانی دیگر که از طرف مقامات صالحه مذکور فوق به کشتی ها داده می شود متقابل بر رسمیت شناخته خواهد شد

- ماده ۲۰ -

این قرار داد از طرف مقامات مقننه طرفین متعاهدین تصدیق گردیده و میداده اسناد صحت شده در سکو صورت خواهد گرفت

قرار داد مزبور که برای مدت سه سال معتقد گردیده است بعد از تاریخ مبادله اسناد صحت شده بموجب اجری گذارده خواهد شد.

بنا علیهذا نمایندگان مختار مزبور این قرار داد را امضاء و بهر خود مهور نمودند
در طهران در نخستین نوشته شد ۲۷ اکتبر ۱۹۳۱

امضاء: م. ع. فروغی

امضاء: ا. پطرسکی

پروکل اختتامیه

در موقع امضای قرار داد اقامت و تجارت و بحر بینمالی بین مملکتین خود امضاء کنندگان در مقررات اضافی ذیل که جزه لبتیجاری قرارداد مذکور خواهد بود موافقت حاصل کردند.

راجع بماده ۹ - هر گاه ایران نمایندگی تجاری در اتحاد جاہر شوروی دائر نماید نمایندگی مزبور از همان حقوق و مزایای بهره مند خواهد شد که در ایران به نمایندگی تجاری اتحاد جاہر شوروی اعطاء شده و با درآیه اعطاء خواهد گردید.

حقوق نمایندگی مزبور در مورد اشتغال به مبادلات تجاری بین مملکتین بواسطه برقراری انحصار تجارت خارجی در ایران با حقوق نمایندگی تجاری شوروی در ایران بپسکان خواهد بود در صورتیکه معاملات ناشیه از حقوق مزبور بهوجب امر دولت ایران و یا بحساب او صورت بگیرد.

۲ - و نیز طرفین متعاهدین موافقت دارند که بهمان دلایل محاسبه موقتی تصدیقاً مهای مذکوره در بند سوم قسمت ۲ ماده ۱۰ فقط بکمربین تاریخ اجرای این قرارداد و ۲۷ ژوئن یعنی در آخر مه ۱۹۳۲ صورت خواهد گرفت

۳ - با محفوظ ماندن مزایای مقرر در بند ۲ و ۳ ماده ۱۰ این قرارداد ورود مال التجاره هالی که در فهرست مذکوره در قسمت ۲ بند اول ماده ۱۰ مندرج نشده ولی ورودشان بهوجب سهمیهای که دولت ایران همین میکند مجاز میباشد. ممکن است از طرف مؤسسات اقتصادی شوروی و مختلط ایران بر اساس تعادل واردات و صادرات بر طبق قواعد عمومی انحصار تجارت صورت بگیرد

راجع ماده ۱۰ و ۱۱ و ۱۲ موافقت حاصل است که مقصود از مؤسسات مختلطه مذکوره در قرارداد شرکت های ذیل می باشد

۱ - شرکت پرسساولک - پرسس آذنت - بیورپرس - روس پرس بانک - شرکت کرب خوریان - پرس ربیا .
مواد قرار داد راجعه به عملیات تجاری فقط بشرکت هالی که مبادرت به صادرات و واردات مینمایند شامل میگردد.
شرکت های مزبوره باستانی شرکت کویر خوریان و پرس ربیا که شرایط عملیانشان بهوجب مقالات ۱۰ و مخصوصه موجود در باره آن ها معین گردیده است ابره حق را برای خود محفوظ میدارند که بعملیات خود خانه داده و مبادرت به تسویه کارهای خود نمایند یا اینکه کاملاً جنبه مؤسسه شوروی بودن را بخود بدهند در اینصورت اخیر شرکت های مزبوره از ایالتی که بهوجب قرارداد به مؤسسات اقتصادی شوروی اعطاء میگردد بهره مند خواهند بود .
راجع بپاده ۱۳ - مفادول بند دوم ماده ۱۳ بمال التجاره هالی که بجز ایران وارد میکنند در عرض راه یعنی از سرحد تا مقصد و همچنین مال التجاره هالی که بطور ترانزیت از اتحاد جماهیر شوروی عبور مینمایند شامل میگردد
راجع بپاده ۱۵ - ۱ - بدینوسیله است که آزادی ترانزیت مذکوره در ماده ۱۵ را نمی توان شامل مال التجاره هالی نمود که ورود آنها متقارن بزرگ طرفین متعاهدین بهوجب قوانین و نظامات مملکتی متخوم است . آزادی ترانزیت در خاک

جایزه شوروی شامل سلفین و سن کنترا (درمنه) نیز نمی باشد .
۲ - طرفین متعاهدین اظهار موافقت میکنند که در موقعیکه یکی از آنها مایل باشد که بطور ترانزیت آزاد اسبابه و مهمات خود را که مبدأ آن مملکت نالی می باشد از خاک طرف متعاهد دیگر حمل نماید طرف متعاهد مزبور تقاضای راجع بایندهوشوع را با نهایت درجه مساعدت تلقی نموده و تسهیلات ممکنه در در اینباب معمول بدارد .
راجع بپاده ۱۶ - اتباع ممالک ثالثی که تبعه یکی از طرفین متعاهدین شده باشند همچنین اتباع دولت سابق روسیه که تابعیت شوروی را تحصیل ننموده باشند جزو اتباعی که در ماده ۱۶ ذکر شده است محسوب نمیشوند .

۲۰ - راجع بپاده ۱۷ - مقرر بند ۴ ماده ۱۷ بهوجبه بهررات قرار راجع به استفاده از شیلات سواحل جنوبی بحر خزر که در اول اکتبر ۱۹۲۷ بین طرفین متعاهدین امضاء شده و همچنین طبعاً بعملیات پرس ربیا طعمه وارد نیماورد .
در طهران بتاريخ ۲۷ اکتبر ۱۹۳۱ در سنجین نوشته شد .
ع . ف . فروغی . ا . پلر سکی

فهرست مال التجاره های شوروی که مطابق ماده ۱۰ قرارداد اقامت و تجارت و بحریه ایالتی ۱۲۷۵۴۵۴۵ اکتبر ۱۹۳۱ در مدت سال اقتصادی ۱۳۱۱ - ۱۳۱۰ با بران وارد میشود .

ردیف	مال التجاره ها	هیب سال اقتصادی	
		۱۳۱۰ - ۱۳۱۱	هیب تعداد جابه شوروی
۱	قند و شکر	۲۳۰۰۰۰۰۰	۲۳۰۰۰۰۰۰
۲	کبریت	۱۰۰۰۰۰۰۰	۱۰۰۰۰۰۰۰
۳	کرومین	۵۸۷۵۰۰۰۰	۵۸۷۵۰۰۰۰
۴	بشیرین	۱۴۰۰۰۰۰۰	۱۴۰۰۰۰۰۰
۵	مازوت	۴۵۰۰۰۰۰۰	۴۵۰۰۰۰۰۰
۶	نفت سیاه	۲۴۵۰۰۰۰۰	۲۴۵۰۰۰۰۰
۷	کودن و سایر فضلات فنی و غیره	۵۰۰۰۰۰۰۰	۵۰۰۰۰۰۰۰
۸	کریس و موبیل اویل و سایر روغنهای معدنی تصفیه شده و غیر آن	۲۰۰۰۰۰۰۰	۱۰۰۰۰۰۰۰
۹	منسوجات نخی	۱۱۵۰۰۰۰۰۰	۲۴۴۱۷۵۰۰۰
۱۰	مصنوعات فلزی	۴۲۷۰۰۰۰۰	۲۸۸۰۰۰۰۰
۱۱	کالی	۶۰۰۰۰۰۰۰	۵۵۲۰۰۰۰۰
۱۲	اقبیه لاینیک شامل دزین اوسمیل و کالک و دوجرخ و مواد کتوچولی و دزین	۴۵۰۰۰۰۰۰	۸۰۰۰۰۰۰۰
۱۳	چینی آلات و بدل چینی و شیشه آلات	۱۵۲۶۰۰۰۰	۱۱۵۹۷۱۰۰
۱۴	سمنت و مصنوعات سنی	۸۲۰۰۰۰۰۰	۹۰۰۰۰۰۰۰
۱۵	لغیم ترخان	۷۵۰۰۰۰۰۰	۲۰۰۰۰۰۰۰
۱۶	مواد شیمیایی	۵۰۰۰۰۰۰۰	۲۵۰۰۰۰۰۰
۱۷	اقسام رنگ و مواد صیافی	۱۶۵۰۰۰۰۰	۱۹۸۰۰۰۰۰
۱۸	دوایب باستانی روغن کرچک و بانام و غشاش و بیه داه	۲۱۰۰۰۰۰۰	۱۰۰۰۰۰۰۰
۱۹	کافله و سفرا و کافله دیوار و سایر مصنوعات کافله	۱۶۶۰۰۰۰۰	۱۱۲۰۲۸۰۰
۲۰	مابین آلات و موتور و قطعات آنها و آلات و ادوات فنی و ابزار و لوازم الکتریک و لامپ الکتریک (باستانی) تجهیزات حساب (بیترو)	۵۸۰۰۰۰۰۰	۲۱۰۸۸۰۰۰
۲۱	نخ خیاطی	۷۶۰۰۰۰۰۰	۴۴۵۶۰۰۰
۲۲	انواع شمع	۱۶۰۰۰۰۰۰	۴۸۰۰۰۰۰

مال التجاره ها	سهیة سال اقتصادی		سهیة اتحاد جاهیر شوروی	
	برک	۱۳۱۰-۱۳۱۱	مقدار سوم	پورسانت
۲۳	۲۶۰۰۰	۱۵۰۸۰۰	۵۸٪	
۲۴	۶۶۰۰۰	۳۶۹۶۰	۵۶٪	
۲۵	۱۶۰۰۰	۹۶۰۰	۶۰٪	
۲۶	۸۰۰۰۰	۴۰۰۰۰	۵۰٪	
۲۷	۲۴۰۰۰۰	۱۶۰۰۰۰	۲۰٪	
۲۸	۱۰۰۰۰۰	۶۶۰۰۰	۴۰٪	
۲۹	۲۴۰۰۰۰	۵۵۰۰۰	۵۵٪	
۳۰	۲۴۰۰۰۰	۹۹۰۰	۳٪	
۳۱	۲۶۰۰۰۰	۲۹۰۰۰	۱۵٪	
۳۲	۱۶۰۰۰۰۰	۲۲۰۰۰۰	۲۰٪	
۳۳	۵۰۰۰۰	۲۴۵۰۰	۶۵٪	

مراسلات مربوطه به قرارداد اقامت و تجارت و بحریهائی ایران و شوروی

یاد داشت نمرة ۱

طهران مورخ ۲۷ اکتبر ۱۹۳۱

آقای وزیر

با کمال توفیر باطلاع خاطر محترم میسراند که دولت اتحاد جاهیر شوروی رضایت میدهد که :
الف- طرفین متعاہدین مزایای ناشیه از یک انحصار دولتی ویا یک انحصاری را که از طرف دولت ولو اینکه
بابتابع یکی از طرفین متعاہدین داده شده باشد برطبق ماده ۴ قرارداد اقامت و تجارت که امروز بامده رسیده است
مطالبه نمایند

ب- اشیاء و اشخاص حقوقی یکی از طرفین متعاہدین که از دولت یا از مقامات دولتی متعاہد دیگر تحصیل
امتیازی نمایند حق نداشته باشند راجع بقراراتی که در امتیاز نامه پیش بینی شده است بیش از آنچه که در امتیاز نامه
فید کرده است بعنوان معامله دولت کماله الوداد مذکور در قرارداد فوقانی بنمایند.

باتقدیم احترامات... امضاء . ا. پطروسکی

جواب یاد داشت نمرة ۱

آقای سفیر کبیر

طهران مورخ ۲۷ اکتبر ۱۹۳۱

با کمال توفیر وصول یاد داشت مورخ امروز آجیناب را که بمضمون ذیل است اطلاع نمیدهد :

« مضمون عین یاد داشت، نمرة ۱ - سفارت اتحاد جاهیر شوروی »

بنام دولت خود از این اطلاع الحاذق سند مینماید.

باتقدیم احترامات... امضاء . ع. فرغی

یادداشت نمرة ۲

طهران ۱۲۷ اکتبر ۱۹۳۱

آقای سفیر کبیر

با کمال احترام باستحضار خاطر آجیناب میسراند نظر باینکه بموجب قوانین جاریه مؤسسات تجاری نمیتوانند
از بین همکاران خود نمایندگانی برای دفاع حقوق خود در محاکم ایران انتخاب نمایند. مؤسسات اقتصادی شوروی نیز
با اشکالاتی دراینموضوع مواجه نتوانند شد.

باتقدیم احترامات... امضاء . ع. فرغی

جواب یاد داشت نمرة ۲

طهران مورخ ۱۲۷ اکتبر ۱۹۳۱

آقای وزیر

با کمال توفیر وصول یاد داشت مورخ امروز آجیناب اشرف عالی را که بمضمون ذیل است اطلاع میدهم .

« با کمال احترام باطلاع خاطر محترم میسراند نظر باینکه بموجب قوانین جاریه مؤسسات تجاری نمیتوانند از بین
همکاران خود نمایندگانی برای دفاع حقوق خود در محاکم ایران انتخاب نمایند. مؤسسات اقتصادی شوروی نیز با اشکالاتی
دراینموضوع مواجه نتوانند شد »

بنام دولت خود از این اعلام الحاذق سند مینماید . امضاء . ا. پطروسکی

یاد داشت نمرة ۲

طهران مورخ ۲۷ اکتبر ۱۹۳۱

آقای وزیر

با ملاحظه مقررات بند ۷ ماده ۱۰ قرار داد اقامت و تجارت که امروز امضاء کرده ایم با کمال توفیر باطلاع
خاطر محترم میسراند که از تاریخ اجرای قرار داد مذکور شرکت برس آذ نفت رضایت میدهد که قیمتهای مواد
نفتی و مشتقات آنرا سدی ده تخفیف دهد ولیکن این تخفیف شامل روغنهای چربی بوده و در قیمت کروژین هم فقط
پنج در صد تخفیف داده خواهد شد این تخفیف با مقایسه نرخ فروش امروزی این مال التجاره ها نسبت قیمت
تعمول به بنام ایران و با قیمت ورود برسرحدات ایران بدون خارج معمولی و عوارضی که از موقع ورودشان
بدفاتر کمرکی ایران تا موقع فروش با آنها تعلق نمیکرد محسوب خواهد گردید. تغییرات بعدی قیمت بر طبق فرقی یا
تغییری که در موقع خروج از یاطوم مشاهده شود یا بر طبق تغییراتی که در مقننه پول ایران حاصل کردد بعمل
خواهد آمد .

باتقدیم احترامات... امضاء . ا. پطروسکی

تهران مورخ ۲۷ اکتبر ۱۹۳۱

آقای سفیر کبیر
با کمال توفیر وصول یادداشت مورخ امروز آجناب را که بضمون ذیل است اطلاع میدهم

« مضمون عین یادداشت نمره ۳ سفارت جمهیر شوروی »
بنام دولت خود از این اطلاع اتخاذ سند مینمایم .
با تقدیم احترامات امضاء ع. م. فروغی

یادداشت نمره ۴

تهران مورخ ۲۷ اکتبر ۱۹۳۱

آقای وزیر

چون در جریان مذاکرات راجع با انعقاد قرار داد اقامت و تجارت بین الملکتین اظهار میل فرموده بودید که مؤسسات اقتصادی شوروی از حق که قرار داد بریای صدور فرستای ایرانی بدون الزام فروش اسماح حاصله از معاملات با آنها داده است بلا محدودیت استفاده ننمایند . لهذا عرض استرضای خاطر محترم با کمال توفیر اطلاع میدهم که مؤسسات اقتصادی شوروی در امت اجرای قرار داد مزبور از حق که برای صدور فرش بدون الزام فروش اسماح حاصله با آنها داده شده فقط در حدود ۲۰ درصد از مجموع صادرات فرستای ایرانی استفاده خواهند نمود

با تقدیم احترامات ا. پطروسکی

تهران مورخ ۲۷ اکتبر ۱۹۳۱

آقای سفیر کبیر

با کمال توفیر وصول یادداشت مورخ امروز آجناب را که بضمون ذیل است اطلاع میدهم

« مضمون عین یادداشت نمره ۴ سفارت شوروی »
بنام دولت خود از این اطلاع اتخاذ سند مینمایم
با تقدیم احترامات امضاء ع. م. فروغی

یادداشت نمره (۵)

تهران مورخ ۲۷ اکتبر ۱۹۳۱

آقای وزیر

عطف به بند ۲ ماده ۱۲ قرار داد اقامت و تجارت که امروز با امضاء رسیده است با کمال توفیر خاطر محترم را باین موضوع جلب مینماید که چون در جمهیر شوروی انحصار تجارت خارجی برقرار است مال التجاره هالیکه از خارج وارد میشود فقط از طرف مؤسسات دولتی که حق خرید مال التجاره از طرف دولت با آنها اعطاء شده است خریداری میشود بنابراین تجار ایرانی که با مؤسسات اقتصادی شوروی معامله مینمایند مجبورند قبل از وارد کردن مال التجاره بنگاه شوروی راجع بشرايط امر معامله جداگانه با مؤسسات مربوطه اقتصادی شوروی که حق معامله با ایران دارند قرار های لازم را بگذارند

این ترتیب لازمست تا احتراز شود از اینکه تیار ایرانی قبل از انعقاد قرار های لازم با مؤسسات مربوطه اقتصادی جمهیر شوروی مال التجاره با آنها وارد کرده و بالتبعیجه مجبور شوند مال التجاره ها را بخارجه حمل نموده و متحمل خسارت عمده تجاری گردند

با تقدیم احترامات امضاء ا. پطروسکی

تهران مورخ ۲۷ اکتبر ۱۹۳۱

آقای سفیر کبیر

با کمال توفیر وصول یادداشت مورخ امروز آجناب را که بضمون ذیل است اطلاع میدهم .

« مضمون عین یادداشت نمره ۵ سفارت اتحاد جمهیر شوروی »

بنام دولت از این اطلاع اتخاذ سند مینمایم

امضاء ع. م. فروغی

یادداشت نمره ۶

تهران مورخ ۲۷ اکتبر ۱۹۳۱

آقای وزیر

در موقع امضای قرار داد اقامت و تجارت بین اتحاد جمهیر شوروی و ایران بنا بر دولت خود با کمال توفیر مراتب ذیل را با اطلاع دولت ایران میرسانم .

وارد کردن تریاک و مشتقات آن بنگاه جمهیر شوروی همچنین صادر کردن آنها از خاک شوروی بایران کاملاً ممنوع مینماید . نظر باینکه عدد از عمالک وارد کردن تریاک را بنگاه خود جز نسبت بمقداری از تریاک و مشتقات آن که جواز ورودی مخصوص برای آن اعطاء شده باشد منع میکند دولت جمهیر شوروی تراژیت تریاک و مشتقات آنرا که از ایران به سفد چنین ممالکی حمل میشود اجازه خواهد داد مشروط باینکه اتحاد جمهیر شوروی از حمل آنها مطلع بوده و اجازه نامه ورود در طهران بمؤسسه مربوطه شوروی ارائه گردد .
بدیهی است از رد و قبول ممالک مقصد نسبت به حملولات تریاک و مشتقات آن که از خاک دولت شوروی بطور تراژیت حمل شود مسئولیتی برعهده جمهیر شوروی بمؤسسات آن وارد نخواهد بود .

با تقدیم احترامات امضاء ا. پطروسکی

تهران مورخ ۲۷ اکتبر ۱۹۳۱

آقای سفیر کبیر

با کمال احترام وصول یادداشت مورخ امروز آجناب را که بضمون ذیل است اطلاع میدهم .

« مضمون عین یادداشت نمره ۶ سفارت اتحاد جمهیر شوروی »

بنام دولت خود از این اطلاع اتخاذ سند مینمایم

با تقدیم احترامات امضاء ع. م. فروغی

یادداشت نمره ۷

تهران مورخ ۲۷ اکتبر ۱۹۳۱

آقای سفیر کبیر

نظر بانکه بحر خزر که دولتن آرا يك دريای ايراني شوروی محسوب ميبارند برای اتحاد جماهیر شوروی سوسیالیستی دارای يك حیثیت خاصی است با کمال توفیر با اطلاع محترم میسرانم که دولت متبوعه دوستدار اقدامات لازم را بعمل خواهد آورد تا اتباع ممالک ثالثی که در بنادر دریای مزبور در خدمت او میباشند توفیر خود را در این بنادر مصرف بمقتضای شما بکنند که از حدود مشاغل عوله بانها از طرف دولت متبوع دوستدار تجاوز نماید.

با تقدیم احترامات ... اعضاء ... ع. فروری

جواب یاد داشت نمره ۷

طهران مورخ ۲۷ اکتبر ۱۹۳۱

آقای وزیر

با کمال توفیر وصول یباد داشت مورخ امروز آنجناب اشرف عالی را که مضمون آن بفرار ذیل است: با اطلاع خاطر محترم میسراند.

« نظر بانکه بحر خزر که دولتن آرا يك دريای ايراني شوروی محسوب ميبارند برای اتحاد جماهیر شوروی سوسیالیستی دارای يك حیثیت خاصی است با کمال توفیر با اطلاع محترم میسراند که دولت متبوعه دوستدار اقدامات لازم را بعمل خواهد آورد تا اتباع ممالک ثالثی که در بنادر دریای مزبور در خدمت او میباشند توفیر خود را در این بنادر مصرف بمقتضای شما بکنند که از حدود مشاغل عوله بانها از طرف دولت دوستدار تجاوز نماید.»

بنام دولت خود از این اعلام اطلاع حاصل نمودم

با تقدیم احترامات ... اعضاء ... ا. پطرورسکی

یاد داشت نمره ۸

طهران ۲۷ اکتبر ۱۹۳۱

آقای وزیر

بنا بر دولت خود با کمال توفیر با اطلاع خاطر محترم میسراند که اتحاد جماهیر شوروی کلیه حقوق خود را نسبت بسفایر جنگی و تجاری متعلق بدولت سابق امپراطوری روسیه و همچنین نسبت بکشتیهایی که بر طبق احکام مربوطه بلی کرون *Decrets de Nationalisation* کشتیهای تجاری که مال دولت شده اند و بدین رضایت دولت اتحاد جماهیر شوروی کشتیهای مزبور را بخارج برده و آنها فروخته و یا بنحویز از انحاز مالکیت مقامات دولتی شوروی خود را خارج کرده باشند محفوظ میدارد

با تقدیم احترامات ... اعضاء ... ا. پطرورسکی

جواب یاد داشت نمره ۸

طهران ۲۷ اکتبر ۱۹۳۱

آقای سفیر کبیر

با کمال احترام خاطر آنجناب را مستحضر میسازم که دولت متبوعه دوستدار از مفاد اعلامیه مندرجه در یاد داشت مورخه امروز آنجناب راجع بسفایر شوروی نسبت بسفایر جنگی و تجاری که بدولت سابق امپراطوری روسیه متعلق بود مانند همچنین نسبت بسفایر که بر طبق احکام مربوطه بلی کرون کشتیهای

تجاری مال دولت شده اند محفوظ میدارد انشاء شد نمود

با تقدیم احترامات ... اعضاء ... ع. فروری

یادداشت نمره ۹

طهران مورخ ۲۷ اکتبر ۱۹۳۱

آقای وزیر

نظر بانکه دولت متبوعه دوستدار ترقیات آبی بندر شاه و منافع اداره بحری و سایر مؤسسات حمل و نقل شوروی را در توسعه مبادلات تجاری بین جماهیر شوروی و ایران مورد توجه قرار داده است با کمال توفیر از دولت ایران خواهشمند است مقداری زمین با شرایطی که بین مقامات مربوطه ايراني و اداره بحری و مؤسسات حمل نقل مزبور معین خواهد کردید برای احتیاجات اداره بحری و مؤسسات مذکوره بطور اجاره و گذار نماید.

با تقدیم احترامات ... اعضاء ... ا. پطرورسکی

جواب یاد داشت نمره ۹

طهران ۲۷ اکتبر ۱۹۳۱

آقای سفیر کبیر

در جواب یاد داشت مورخ امروز آنجناب راجع باجاره مقدار زمین در بندر شاه برای احتیاجات تجاری اداره بحری و سایر مؤسسات حمل و نقل شوروی خاطر عالی را مستحضر میسازم که دولت متبوعه دوستدار حاضر است رضایت خاطر دولت اتحاد جماهیر شوروی را فراهم سازد.

بديهی است شرایط اجاره را سازی را که دولت متبوعه دوستدار با اختیار اداره بحری و مؤسسات حمل و نقل مذکوره فوق خواهد گذاشت باید بمقامات مربوطه ايراني و مؤسسات مزبوره مین بکدیگر مقرر دارند.

با تقدیم احترامات ... اعضاء ... ع. فروری

یاد داشت نمره ۱۰

طهران مورخ ۲۷ اکتبر ۱۹۳۱

آقای وزیر

در موقع امضای قرارداد اقامت و تجارت منعقد بین جماهیر شوروی و ایران که موجب توسعه روابط اقتصادی ملکین خود خواهد بود امیدوارم دولت ایران نیز مانند دولت اتحاد جماهیر شوروی در حدود امکان اقدامات لازم را برای بهبود وضعیت راهآبی که ملکین را بهم مربوط میسازند بعمل خواهد آورد. مخصوصاً توجه جناب اشرف عالی را بیدی بدینی از قسمتهای راه بین مشهد و عشق آباد جلب نموده و امیدوارم دولت ایران اهتمام لازم را برای بهبودی راه مزبور میذول خواهد فرمود. با تقدیم احترامات امضاء ... ا. پطرورسکی

جواب یاد داشت نمره ۱۰

طهران مورخ ۲۷ اکتبر ۱۹۳۱

آقای سفیر کبیر

در جواب یاد داشت مورخ امروز آئینتاب راجع به راهپائی که ایران را با اتحاد جماهیر شوروی متصل میسازد با کمال توقیر خاطر محترم راجع به مسائلی که در این باره در اختیار یکی از مسائل داخلی مملکت است که مورد توجه مخصوص دولت ایران میباشد و نظر بمنافع متقابل که مملکتین در ازدیاد و توسعه روابط تجاری خود دارند می توانید اطمینان داشته باشید که دولت متبوعه دوستدار بانوجهی که بمنافع خود دارد در حدود امکان مراقبت جدی را در نگاهداری راه هائیکه مملکتین را بهم اتصال میدهد منجزمله راه بین مشهد و عشق آباد که در یاد داشت امروزی بان اشاره نموده اید بعمل خواهد آورد با تقدیم احترامات امضاء ۲۰۲ ع. فروری

۳۳۳۳

یاد داشت نمره ۱۱

تهران مورخ ۲۷ اکتبر ۱۹۳۱

آقای وزیر

با کمال توقیر باطلاع خاطر محترم میسراند که شرکت پرس آذ نفت برای تحویل اجازت ایجاد يك اسکله و ساختمانهای دیگر در بندر پهلووی برای احتیاجات خود بیش از یکسال است در پیشگاه ادارات مربوطه ایرانی مشغول اقدامات بوده ولی نتیجه مطلوبه حاصل نشده و شرکت مزبور چهار مشکلات گردیده است.

باطلاع خاطر محترم از مراتب فوق تمنا دارم لطفاً علت این رفتار مقامات مربوطه ایرانی را نسبت بتقاضای شرکت پرس آذ نفت بدوستاندار اشعار فرمایند. با تقدیم احترامات امضاء ۱. پطرسکی

جواب یادداشت نمره ۱۱

تهران ۲۷ اکتبر ۱۹۳۱

آقای سفیر کبیر

در جواب مرامه آئینتاب مورخه امروز راجع به تقاضای پرس آذ نفت که در پهلووی برای حوالج کارهای خود اسکله و تأسیسات دیگر داشته باشد و مشکلاتی برای او پیش آمده است محترماً تصدیق میدهم که دولت ایران مخالفتی ندارد که مؤسسات شوروی که در ایران وقت میفرستند تأسیسات داشته باشند و بنابراین ماسی بست در اینکه تقاضای مؤسسه مزبور در پهلووی پذیرفته شود در اینخصوص تعلیمات بوزارت طرق داده شده است که این قضیه را تسویه نماید. با تقدیم احترامات قافله ع. ۲۰۲ فروری

اجازت میساده فراراد اقامت و تجارت و بحریمیائی بین ایران و اتحاد جماهیر شوروی سوسیالیستی و پرتکل اختتامیه و مراسلات منقشه به آن در جلسه ۱۰ اسفند ماه ۱۳۱۰ داده شده است.

رئیس مجلس شورای ملی - دادگر

قانون

اجازه مبادله عهدنامه مودت و قرارداد اقامت و تجارت و بحر بیمنائی منقده بین دولتین ایران و یونان ماده واحده - مجلس شورای ملی عهدنامه مودت بین ایران و یونان که مشتمل بر شش ماده و يك پروتکل اختتامی است و همچنین قرارداد اقامت و تجارت و بحریمیائی که مشتمل بر هجده ماده و يك پروتکل است و در تاریخ ۱۹ دیماه ۱۳۰۹ (هم زاتوبه ۱۹۳۱ میلادی) بین نمایندگان ایران و یونان در لندن امضاء شده است تصویب می نماید و اجازت مبادله نسخ صحه شده آنرا بدولت میدهد

این قانون که مشتمل بر یکماده و متن عهدنامه و قرارداد اقامت و تجارت و بحریمیائی و پروتکل های ضمیمه آن است درجلسه دهم اسفندماه یکمهر و سجد و دهمشمنی بصوب مجلس شورای ملی رسید.

رئیس مجلس شورای ملی - دادگر

عهدنامه مودت

بین

ایران و یونان

اعلیحضرت شاهنشاه ایران و رئیس جمهور یونان

نظر باینکه مابین هشتاد روابط مودت قلمبسی را بین دو مملکت تحکیم نمایند تصمیم با اتحاد عهدنامه مودت نموده و برای این مقصود اختیاراتداران خود را بقرار ذیل معین نمودند:

اعلیحضرت شاهنشاه ایران

جناب مستطاب اجل آقای میرزا حسین خان علاء وزیرمختار ایران در پاریس
رئیس جمهور یونان.

جناب آقای د. کاکلامانوس وزیر مختار یونان در لندن

مشاورالهما بعد از مبادله اختیاراتنامه های خود که در کمال سحت و اعتبار بود در مواد ذیل موافقت حاصل نمودند

ماده ۱ - بین دولت شاهنشاهی ایران و یونان همچنین بین اتباع دو مملکت صالح خلل ناپذیر و دوستی مسیماه و دائمی برقرار خواهد بود.

ماده ۲ - طرفین متضاهدین موافقت دارند که روابط سیاسی خود را بر روی اساس حقوق عمومی بین المللی استوار نمایند و نیز موافقت دارند که نمایندگان سیاسی و قسولی هر یک از طرفین متضاهدین درخاک طرف متضاهد دیگر بطریق مامله متقابل از معامله که بصوب حقوق بین المللی مقرر و مادون رفتار معموله نسبت بنمایندگان سیاسی و قسولی دولت کامله الواد نخواهد بود بهره مند شوند

ماده ۳ - هر یک از طرفین متضاهدین حق دارد که نمایندگان قسولی خود را درخاک طرف دیگر متصوب نماید و محل توقف مأمورین مزبور در پایتخت و یا در شهرهای عمده خواهد بود که معمولاً این قبیل مأمورین خارجه در آنجاها پذیرفته می شوند و آنها نمی توانند قبل از اینکه موافق ترتیب و قواعد معموله حقوق بین المللی اگر کرواتور تحصیل کرده باشند اشتغال بماموریت خود دروزند. اگر کرواتور مزبور در هر موقع ممکن است ازطرف دولتی که آنرا صادر کرده است مسترد گردد بدون این که دولت مزبور بهیچوجه ملزم بایات دلائل خود بوده و یا اینکه مجبور باشد تصمیم خود را موقوف بموافقت طرف دیگر نماید.

ماده ۴ - دولتین متضاهدین موافقت می نمایند که روابط قسولی و تجارتی و کمرکی و بحریمیائی بین مملکتین و نیز شرایط اقامت و توقف اتباع خود را درخاک یکدیگر بصوب قراردادهائی برطبق اصول و معمول حقوق

عمومی بین المللی و بر روی اساس مصلحت متقابل کامل تنظیم نمایاند.

ماده ۵ - دولتین متناهدتین موافقت نمیشدند که کلیه اختلافاتی را که بین آنها در موضوع اجراء یا تفسیر مقررات کلیه عهود و قراردادهای متفقہ یا عهود و قراردادهایکے متفقہ کردند و از جمله راجع بهین عهدنامه بطور برسد و صفتہ دوستانه اختلافات مزبورہ براسای سیاسی عادی در مدت متناسبی ممکن نکرده بحکمیت رجوع نمایند این ترتیب در صورت لزوم اساساً برای تشخیص این سئله که آیا اختلاف مربوط به تفسیر عهود و قراردادهای مذکورہ می باشد نیز اعمال خواهد گردید.

حکم محکمه حکمت برای طرفین الزام آور است برای هر قسبه متنازع قضا محکمه حکمت بر حسب قضائاتی یکی از دولتین متناهدتین و به ترتیب ذیل تشکیل خواهد یافت.
هریک از دولتین متناهدتین در ظرف سماء از تاریخ تسلیم قاضانامه حکم خود را که ممکن است از اتباع محکمت تالی عم انتخاب کرد نمین خواهد نمود هر گاه از تاریخ تسلیم قاضانامه تا سه ماه مابین دولتین راجع به مدعی که در ظرف آن حکمین باید حکم خود را صادر نمایند موافقت حاصل نگردد یا اینکه حکمین نتوانند قسبه متنازع قضا را در مدتی که برای آنها تعیین شده تسویه نمایند دولتین یکفر از اتباع دولت تالی را بتوان حکم ثالث انتخاب خواهند کرد چنانچه دولتین در ظرف دو ماه از تاریخ قضائاتی تعیین حکم ثالث راجع با متنازع عم موافقت حاصل نمایند دولتین مذکورین مشترکاً یا در صورتیکه در ظرف مدت دو ماه بعد از آهم قضائاتی مشترک از طرف آنها بعمل نیاید هر یک از آنها که زودتر اقدام کند از رئیس دیوان داوری بین المللی لاهه قاضا خواهد نمود که حکم ثالث را از اتباع دولت ثالث مین نماید.
با موافقت طرفین ممکن است صورتی از مالک تالی که رئیس دیوان داوری بین المللی باید حکم ثالث را منحصر

از آنها انتخاب نماید بشماره اولی حکم کرد
طرفین می توانند راجع بطسخص حکم ثالث برای مدت معینی قبلاً قراری بین خود بدهند.
در صورتیکه طرف عمل حکمین بموجب قرارداده مضموم بین دولتین مشخص نگردیده و قراردانه مزبور ناموقع تعیین حکمین منقض شده باشد برپسلیه خود حکمین تنظیم خواهد گردید.

هر گاه تعیین یکفر حکم ثالث لازم گردید و بین دولتین متناهدتین راجع برپسلیه که باید بداد تعیین حکمین مزبور قسبه برقرار فرماید داده ندهد باشد حکم ثالث باید حکم اولی تشکیل محکمه حکمت داده و طرف عمل خودشان را معلوم نموده اختلافات را تسویه خواهند کرد کلیه تصمیمات محکمه حکمت با اکثریت آراء اتخاذ خواهد شد
ماده ۶ - این عهدنامه به تصویب رسیده و مبادله اسامه صدق آن در اسرع اوقات محکمه بعمل خواهد آمد
عهدنامه مزبور همین که اسامه صدق آن مبادله گردید بموجب اجراء گذارده خواهد شد.

بنام علیهذا اختیار داران طرفین که بدین امر کاملاً مجاز می باشند اینقرارداد را امضاء و به مهر خود همور نمودند.

امضاء: حسین علاه

امضاء: د. کا کلانوس

برونکل اختتامیه

در موقع امضای عهدنامه مودت متفقہ امروز بین دولت شاهنشاهی ایران و جمهوری یونان اختیارداران امضاء کننده اظهار ذیل کرد که جزء لاینجزایی خود عهد نامه میباشند نمودند: دولتین متناهدتین این حق را برای خود محفوظ میدارند که پس از آنکه دسالت از مبادله اسامه صدق عهدنامه مودت گذشت مقررات ماده ۵ عهد نامه مزبور را مجدداً تحت مطالعه قراردادها ویا فسخ نمایند.

امضاء حسین علاه

امضاء: د. کا کلانوس

فردارد انانت و تجارت و بحریریهائی

بین

ارباب و یونان

اعلیحضرت شاهنشاه ایران

و

رئیس جمهور یونان

نظر اینکه مایل هستند شرایط مسافرت و توقف و اقامت اتباع ایرانیان در یونان و اتباع یونان در دایران تنظیم نمایند و عملیات اقتصادی و روابط تجارته را بین ملکین تسویه دهند بموجب ماده چهار عهدنامه مودت متفقہ بتاریخ امروز بین ملکین تصمیم بافتاد فراراد اقامت و تجارت نموده و برای این مقصود اختیار داران خود را بقرار ذیل مین نمودند.

اعلیحضرت شاهنشاه ایران

جناب مستطاب اجل آقای میرزا حسین خان علاه وزیر مختار ایران در پاریس.

و رئیس جمهور یونان

جناب: کا کلانوس وزیر مختار یونان در لندن.

مشارالهما بعد از مبادله اختیارنامههای خود که در کمال صحت و اعتبار بود در مواد ذیل موافقت حاصل نمودند.

ماده ۱ - اتباع هر یک از طرفین متناهدتین می توانند بخراک ملک شاهد دیگر وارد و در آن مسافرت و توقف و اقامت نموده و همچنین آزادانه از آنجا خارج شوند بشرط و تادمتی که از قوانین و نظامات جاریه در خاک مزبور ثابت نمایند مشارالهما در تحت همان شرایط از حمایت دائم قوانین و مصادد امور محلی نسبت بجنود و اموال و حقوق و منافعاتن بهره مند بوده و با آنها در این خصوص موافق اصول و معمول حقوق عمومی بین الملل که در هیچ مورد مادیون رفتار موهوله نسبت با اتباع دولت کامله اولاد نخواهد بود رفتار خواهد شد.

مسئله کلیه امور است که مقررات مذکورہ فوق بموجب تحدید حقوق هیچیک از دولتین متناهدتین نخواهد شد
که بموجب حکم قضائاتی یا از لحاظ امنیت داخلی و خارجی ملکیتی و یا انتظامات عمومی و یا بجهات مساوت عمومی یا انتظامات محلی و اخلاقی ورود و توقف اتباع طرف متناهد دیگر را در ملک خود قنن نماید و نیز مقررات مذکورہ لطمه بحق هر یک از طرفین متناهدتین وارد نمی آورد که قوانین و نظاماتی برای منع یا تنظیم مهاجرت بخراک خود وضع نمایند مشروط بر اینکه قوانین و نظامات مزبور در حکم تبعیض نباشد که مخصوصاً متوجه آنکه اتباع طرف متناهد دیگر باشد.

این ماده فراراد بقررات عمومی که هر یک از طرفین متناهدتین راجع بترابط بذرفین کادگران خارجه در نکل خود برای اشتغالان بمشغال وضع نموده و بخواهد نمود و بقواعد مربوطه بذكره لطمه وارد نمی آورد.

ماده ۲ - اتباع هر یک از طرفین متناهدتین در خاک طرف متناهد دیگر با متابث از قوانین و نظامات ملکیتی حق دارند مانند اتباع داخله بمرتوع تجارت و سنت و حرفه و شغل که محضراً با اتباع داخله اختصاص نداشته و با موضوع انتحارات دولتی یا انتحارات اعنای از طرف دولت باشند اشتغال ورزند.

ماده ۳ - اتباع هر یک از طرفین متناهدتین در خاک طرف متناهد دیگر با متابث از قوانین و نظامات جاریه ملکیتی حق تحصیل و صرف و انتقال اموال منقول که تحصیل و صرف و انتقال آن بموجب قوانین و نظامات مزبورہ برای اتباع ملک دیگر مجاز و باید آئینه مجاز خواهد بود تحصیل و صرف و انتقال نمایند. همچنین مشارالهما در تحت همان شرایط حق خواهند داشت مالکانه در اموال مذکورہ نموده و آنها را از ملک

توقف فيها خارج نماید
 راجع باموال غیر منقول با اتباع هریک از طرفین مشاهده در خاک طرف مشاهده دیگر مثل اتباع دولت
 کمالهالواد مامله خواهد شد ولی با این قید که اتباع یونان در ایران مجاز نبوده و نخواهند بود که اموال منقولی
 جز آنها برای مسکن و مزارعها و اماکنی که برای حرفه آنها لازم است تصرف و یا اشتغال نمایند.
 ماده ۴ - اتباع هریک از ملکین مشاهدهین در خاکملکت مشاهده دیگر در هر مورد نسبت بخود و اموال و
 حقوق و منافضات راجع بمالیاتها و هرگونه عوارض همچنین راجع بکلیه تحمیلاتی که جنبه مالی دارند دیدگاه
 صادر امور و محاکم مالی از همان مامله و حمایتی که نسبت باتابع داخله می شود بپهرمند خواهند شد.
 ماده ۵ - اتباع هریک از ملکین مشاهدهین در خاکملکت مشاهده دیگر راجع بحفظ و حمایت خود و اموالشان
 از طرف محاکم و مصاد قضائی از همان مامله که نسبت باتابع داخله می شود بپهرمند خواهند شد.
 مشارالیه مضموماً بدون هیچگونه مافی بمحاکم دینرسی دانسته می توانند در تحت همان شرایطی که برای
 اتباع داخله مقرر است تراض نمایند ،مذللک شرایط راجع بتمام قضائی نسبت بشخاصی می ضاعت و وجهالضمانه
 مخصوص خارجیها با آن افتاد قرارداد مخصوصی برطبق قوانین مللکنی حل و قیوه خواهد گردید.
 ولی واضح است که در مسائل راجع باحوال شخصیه اتباع هریک از ملکین مشاهدهین درخاک ملکت مشاهده
 دیگر تابع مقررات قوانین مللکنی خود خواهد بود ودولت مشاهده دیگر نمی تواند از اعمال قوانین مزبور
 تصرف بشود بطریق استثناء و تحمیکه يك چنین رویعلی العموم نسبت بکلیه ممالک خارجیه دیگر اعمال شود.
 احوال شخصیه متضمن مسائل ذیل می باشد.

۱- ازدواج - وضعیت اموالین زوجین - طلاق - اجراق - جهیزه - ایوت - نسب - تنی - اهلیت قضائی - رشد
 قیمومت و تولیت - حجر حق میراث در بیجه وصیت با میراث می وصیت - تفریق و تقسیم میراث با دارالی و بطور
 عموم کلیه مسائل راجعه بحقوق خانوادگی و همچنین کلیه مسائل راجعه بوضعیت اشخاص
 ماده ۶ - شرکت های آونیم و شرکت های دیگر جنبه تجاری و یا انتفاعی دانسته و مقر شرکی آنها در
 خاک یکی از ملکین مشاهدهین بوده ودر آقیا مطابق قوانین مللکنی آنسب و نایبیت آنها شناخته شده باشد
 در خاک ملکت مشاهده دیگر نیز هویت حقوقی و اجرائی اعمال تجارتی و صنعتی آنها در ملک متوقف قهومات
 مدعی و خود مدعی علیه خواهد داشت و قبول اجرائی اعمال تجارتی و صنعتی آنها در ملک متوقف قهومات
 قوانین و مقرراتی خواهد بود که در ملک مزبور مجرست. شرکت های مزبوره از هر لحاظ خواه راجع بحق
 اشتغال بحملیات تجاری در حدود اهلیت خود و در تحت شرایطی که این حق به آنها داده می شود وحق تحصیل و
 تصرف و اجازه اشتغال اموال منقول و غیر منقول وحق تصرف مالکانه در آنها خواه راجع بمالیاتها و عوارض
 و غیره مذکوره در ماده ۴ از همان مامله که نسبت بههمان قبیل شرکهای مشاهده دولت کمالهالواد می شود بپهرمند
 خواهند شد.

همچنانکه ممالک است که هیچیک از مقررات ایتراراداد بشرکهای مزبور حق نمی دهد مزایای مخصوصی را در حق
 خود دعوی نمایند که در ایران بشرکهای که ترتیب عملیاتشان بموجب امتیازنامههای مخصوص مین شده است ،گردیده
 است از طرف دیگر شرکهای هریک از طرفین مشاهدهین که شرایط عملیاتشان درخاک طرف مشاهده دیگر بموجب
 امتیازنامههای مخصوص تعیین شده ،حق نخواهند داشت راجع باموالی که در امتیازنامه آنها پیش بینی شده مزایای
 را که بموجب عهود و قراردادهای جاریه یا ناشیه از ترتیب مامله دولت کمالهالواد اعطاء می شود دعوی نمایند
 ماده ۷ - اتباع هریک از طرفین مشاهدهین در موقع صلح و جنگ درخاک طرف مشاهده دیگر ازهرگونه الزام
 کار کردن برای دولت منافعی می باشد مگر برای دفاع از ازیای طبیعی. مشارالیه از هر نوع خدمت نظامی اجباری
 چه در قوتن بری و قوای بحری و هوایی و چه در کار دولتی و یا چریک و همچنین از کلیه مالیاتهای که

بجای خدمت شخصی وضع شده باشد معافند دارند.

راجع بمصادرات نظامی در مورد اموال منقول و غیرمنقول و کلیه مصادرات یا تحمیلات غیر نظامی همچنین
 برای ارتزاع مالکیت از لحاظ مصالح و یا منافع عمومی با اتباع هریک از طرفین مشاهدهین درخاک طرف مشاهده دیگر
 مامله دادن اتباع دولت کمالهالواد نخواهد شد در ایصورت مشارالیه یکساعتت مالی منافعه که برطبق
 قوانین مللکنی کترترب این قبیل مساعدتها را تسلیم می نماید داده خواهد شد مقررات این ماده در مورد اموال
 شرکتهای مذکوره در ماده ۶ نیز اعمال خواهد گردید.
 ماده ۸ - محصولات طبیعی یا صنعتی هریک از طرفین مشاهدهین در موقع صدور برای ملکت مشاهده دیگر
 به هیچگونه حقوق گمرکی و هیچ قسم مالیاتهای خروجیه دیگری زیادتیر از غیر از حقوق گمرکی و مالیاتهای
 خروجیه در موقع صدور اتمنه متشابه برای مللکنی که دراین قسمت از مامله دولت کمالهالواد بپهرمند می شود
 دریافت می گردد یا دریافت خواهد گردید ملزم نخواهد بود.

همچنین محصولات طبیعی و صنعتی یکی از طرفین مشاهدهین که بشاک طرف مشاهده دیگر وارد می شود در
 موقع ورود به ملکت مزبوره به هیچگونه حقوق گمرکی و کتیبسیان و عوارض و مالیاتهای ورودی از هر قبیل
 زیادتیر یاغیر از آنچه پاشته متشابه دولت کمالهالواد دراین مورد تعلق می گردد ملزم نخواهد بود.
 ماده ۹ - اتمنه هریک از طرفین مشاهدهین که موافق قاعده بشاک طرف دیگر وارد گردیده و حقوق و عوارض
 و مالیاتهای ورودی را که بموجب قوانین و نظامات برای ورود اتمنه متشابه خارجیه مقرر است کاملاً پرداخته باشد
 پس از آن به پیوجیه مورد رفاری مادون مامله که نسبت بمحصولات طبیعی یا صنعتی متشابه ملکت تالک دیگری
 بصل می آید واقع نخواهد گردید.

ماده ۱۰ - راجع بکلیه ترتیبات مربوطه باخذ حقوق گمرکی و عوارض و ضمانت و هرگونه مراسم دیگری
 راجع بمرود و خروج و دروناک (حقوقی است که از موادخام وارده بمملکت بطور امانت گرفته می شود که چنانچه
 همان مواد بصورت ساخته شده از خلقت خارج حقوق مزبور مسترد گردد) و ابدان گذاشتن و همینطور در باب
 ترخیص و تجزیه مال التجاره و تفسیر ترغرفه گمرکی هریک از طرفین مشاهدهین منقبل مبرگرد طرف مشاهده دیگر
 را از مامله که نسبت بدولت کمالهالواد می شود بپهرمند سازد.

ماده ۱۱ - برای اینکه محصولات طبیعی و صنعتی هریک از طرفین مشاهدهین در خاک طرف مشاهده دیگر از
 مزایای مقررات ایتراراداد بپهرمند شود مقررات گمرکی طرف مشاهده دیگر می تواند تصدیقاتها را بدو موقع
 ورود مال التجاره بشاک طرف مشاهده مزبور مطالبه نماید. تصدیقاتهای مزبور از طرف مقامات گمرکی یا از طرف
 مقامات صالحه دیگر بکلیه ملکت صادرکننده داده می شود طرفین مشاهدهین صورت این مقامات و تفسیراتی را که در صورت
 مزبور بصل می آید بکدیگر ابلاغ خواهند نمود اگر تصدیقاتهای مبدأ را یکی از مقامات گمرکی صادر نموده باشد
 دولتی که مال التجاره بمملکت آن حمل شده می تواند تقاضا نماید که تصدیقاتهای مبدأ را مقامات گمرکی مللکنی
 که مال التجاره از آجا صادر گردیده تصدیق نماید.

تصدیقاتها مبدأ ممکن است هم بزبان مللکت مقصد وهم بزبان مللکنی که مال التجاره از آجا صادر گردیده
 نوشته شود در صورت اخیر دفاتر گمرکی ملکت مقصدمی تواند ترجمه فرانسه تصدیقاتها را تقاضا نماید
 مال التجاره ای که از خارجیه یکی از ملکین وارد شده و در آجا تفسیر شکل داده یا از لحاظ صنعتی تکمیل شده
 باشد مثل اتمنه همان ملکت محسوب خواهد شد.

ماده ۱۲ - طرفین مشاهدهین راجع ببنیاده مال التجارهین مللکنین به هیچگونه منع یا تحدید واردات یا صادرات
 اقدام نخواهند نمود باستثنای موضوعتها یا تحدیداتی که درموارد ذیل بصل می آید بشرط آنکه موضوعتها یا تحدیدات
 مذکوره بنحوی اعمال نگردد که وسيله تمیض یا مجوزی نسبت به آنها گردیده یا نسبت بممال التجاره آنها باشد

تجدیداتی را موجب کرد.

- ۱ - نوعیت ها یا تجدیدات مربوطه و امنیت عمومی
- ۲ - نوعیت ها یا تجدیداتی که جهات اخلاقی و نزروری آنها را الزام می نماید
- ۳ - نوعیت ها یا تجدیدات مربوطه بنگار السحه و مهمات جنگی ویا در موارد استثنائی آنچه که بکار جنگ بخورد.
- ۴ - نوعیت ها یا تجدیداتی که بملاحظه حفظ صحت عمومی با حفظ حیوانات یا نباتات در مقابل امراض و هوام و حشرات طریقی موفیه لازم می شود.
- ۵ - نوعیت ها یا تجدیدات صادرات که متناور از آن حفظ ذخایر مستغرق ملی یا آبار عقیه و یا تاریخی باشد.
- ۶ - نوعیت ها یا تجدیدات شامل طلا و برهه و مسکوکات و اسکناس و اوراق بهادار.
- ۷ - نوعیت ها یا تجدیداتی که بموجب آن محصولات خارجیه نیز مشمول رژیم می باشد که در داخله مملکت واجیع تولید و تجارت و حمل و نقل و مصرف محصولات مشابه ملی برقرار است
- ۸ - نوعیت ها یا تجدیدات معموله نسبت بانده که تولید یا تجارت آنها در داخله مملکت موضوع انحصاردولتی یا انحصارات واقع در تحت قدرت دولت بوده و خواهد بود.
- ۹ - نوعیت ها یا تجدیداتی که غرض از آن حفظ منافع حسانی مملکت در مواقع فوق العاده و غیر طبیعی باشد هرگاه این قبیل اقدامات اتخاذ شود باید نسبی اجرا گردد که باینجه هیچگونه تبعیض بلاموردی بشرط طرف متعاهد دیگر بعمل نیاید دوام اقدامات مزبوره تا وقتی است که علل یا کیشانی که سبب آنها بوده باقی باشد
- ماده ۱۳ - طرفین متعاهدین حق تراژوت آزاد بشخاص و بار و بینه و نروتن مال التجاره و هر قبیل محصولات از خاک خود یکدیگر میدهند در موارد ذیل یعنی مستثنیات ممکن است ملحوظ بیود ولی بشرطی که مستثنیات مزبوره بنام مالک و یا مالکی که اداری شروط متعاهد می باشد شامل گردد.

۱ - بجهت مربوطه و امنیت عمومی.

ب - بجهت مربوطه و باطمینان صحتی یا برای حفظ حیوانات یا نباتات در مقابل امراض و حشرات طریقی.

ب - برای تجارت السحه و ذخایر و مهمات جنگی ودر موارد استثنائی هرچه که بکار جنگه بخورد جزو طرفین متعاهدین متعده میگردد که از باب تراژوت حقوقی در مقابل متعاهدین مالک از باب حمل و نقل هائی که بطور تراژوت بعمل می آید فقط بجهت متخارج قتیض و اداری که این تراژوت الزام می نماید ممکن است عوارضی اخذ گردد.

مقررات این ماده شامل مال التجاره هائی که مستقیماً بطور تراژوت عبور نمایند و همچنین شامل مال التجاره هائی که از کشتی به کشتی دیگر حمل می شود یا از تو یستون یا در مدت تراژوت در انبار گذاشته می شود خواهد بود.

باضافه عوارض و حقوقی که از باب انبار داری که برای تکافوه متخارج نظارت و اداری لازم است مأخوفا میگردد از امتعه مزبوره عوارض مالی ناشیه از معامله که در موقع انبار گذاری باید موقع تراژوت ممکن است واقع بیودن در مقابل دیگر مقررات این ماده نمی تواند مانع اخذ عوارضی که بموجب قرارداد و اساتعمه بارسولن مودخ ۲۰ آوریل ۱۹۲۱ راجع به آزادی تراژوت موعود نیست بیودن.

مقررات این قرارداد راجع بمعامله دولت کامله اهل اودا شامل مزایای مخصوصی که هر یک از طرفین متعاهدین بمالک مجاور خود برای تسهیل تجارت در قلمه زمینی از طرفین سرحد اعصاب می نماید باید آریه خواهد نمود نخواهد بود.

و نیز بستانه این مقررات یکی از طرفین متعاهدین نمی تواند استفاده از معامله را که از لحاظ مالی برای اجترار از آذوقه مایحتاج امرک می شود و طرف متعاهد دیگر در روابط خود دولت ناشی بموجب قرارداد مخصوصی که در موضوع آن توزیع خاخذ مایات راجع بمواد مالیاتیه باشد مقرر داشته است دعوی نماید.

ماده ۱۵ - هر یک از طرفین متعاهدین متقبل می شود که هیچیک از اباع طرف دیگر را بدون رضایت قبلی دولت

شروع او باینست. خود قبول نماید.

ماده ۱۶ - نسبت بکشتی های تجارنی ایران و محصولات آن ها در یونان و لیبث به کشتی های تجارنی یونان و محصولات آن ها در ایران همان قسمی که نسبت به کشتی های تجارنی خود آن مملکت و محصولات آنها رفتار می شود رفتار خواهد شد و در هر صورت معامله که در باره آنها می شود بیسوجه مادون رفتار خواهد برده که نسبت بکشتی های تجارنی و محصولات مملکت دیگری بعمل می آید.

هیچگونه حقیقی اذیت بکین طرفت کشتی و تراژوت و کابل و بند و راهنمای و فانوس دریائی و فرقیله با حقوق و عوارض مشابه یا امتجانسن دیگری بجز اسی که باشد در آبهای ساحلی یکی از طرفین از کشتی های تجارنی طرف دیگر باسم باقیغ دولت و مستخدمین دولتی و اشخاص متفرقه و شرکها یا مؤسسات دیگر اخذ نخواهد شد مگر اینکه بیکه بخت. همان شرایط از آن مملکت نیز اخذ گردد این ناموی رفتار نسبت بکشتی های تجارنی طرفین ازهر قلمه که وارد شوند و مقصد آنها هرجا باشد مجرا خواهد گردید مقررات فوق شامل مرز معامله مخصوصی که یکی از طرفین متعاهدین در مورد کشتی های مینادی معمول می دارد و همچنین شامل واردات ماهی که از طرف مستخدمین کشتی های خود انتمسکت میدگردیده و بخاک آن حمل می شود نخواهد بود.

همچنین مقررات مزبوره شامل کابوناژ که قریب آن از مشخصات قوانین هر مملکتی است نخواهد بود معدنک راجع بکابوناژ هر یک از طرفین متعاهدین برای کشتی های خود حق کلیه مساعدتها و مزایای را خواهد داشت که طرف دیگر در دین قسمت برای مملکت ثانی ملحوظ نموده باید آریه بنماید بشرط آنکه طرف مزبوره در خاک خود نسبت بکشتی های طرف دیگر همان مساعدت و مزایا را ملحوظ بدارد

د صورت غرق کشتی یا وارد شدن آسبی به آن در دینا یا نوقف اجباری آن هر یک از طرفین متعاهدین متفرقه نسبت بکشتی های تجارنی طرف متعاهد دیگر اعم از اینکه کشتی های مزبوره متعلق بدولت یا متعلق بشخاص متفرقه باشد همان کمک و حمایت و همان مساعدتها را که در این موارد نسبت بکشتی های تجارنی خود بعمل می آورد مجرا بدارد. اشیاکی که از کشتی های غرق شده یا آسیب دیده نجات داده می شود ازهر گونه حقوق کمرکی معاف خواهد بود در صورتی که تحت نظر ادارات کمرکی سایر ادارات صالحه محلی قرار گرفته باشد ادارات محلی باید در اسرع وقت عمده غرق کشتی یا آسیب وارده را بزرگترین قبضول مملکتی که کشتی متعلق به آن بوده است اطلاع دهند قونسولهای طرفین متعاهدین مجرا هسته که نسبت باباع خود مساعدت لازمه را معمول دارند.

ماده ۱۸ - این قرارداد تصویب شده و مبادله اسناد مصدق آن در اسرع وقت محکم بعمل خواهد آمد.

این قرارداد یکسال بعد از مبادله اسناد مصدق بموقع اجرا گذاشته می شود و مدت آن بتجدیل خواهد بود چنانچه ششماه قبل از افضای این بتجدیل فسخ نشود بطور ضمنی برای یکمده نامحدودی ادامه خواهد یافت و از آن تاریخ پدید دهر موقع ممکن است آقرا هر یک از طرفین متعاهدین فسخ نماید و ۶ ماه بعد از اعلام فسخ ترتیباتی به آن داده خواهد شد.

بنام علوهذا اختیارداران طرفین این قرارداد را اعضا و بهر خود معهود نمودند

لندن بتاريخ ۹ ژانویه ۱۹۲۱

اعضا: حسین علاه - امضا: د. کلا مانوس

در موقع انضای قرارداد اقامت و تجارت در شهر میسرا و یونان و کلا اختتامه که امروز بین دولت هائشان می ایران و جمهوری یونان منعقد گردیده اختیارداران امضاکننده این پروتکل اظهار ذیل را که جزء لاینجزایی خود قرارداد می باشد نموده

راجع بماده ۷ - بدینوسیله است که معامله دولت کامله اوداد در مورد ابراع مالکیت که در تاریخ ۷ پیش بینی شده است شامل رژیم مخصوصی گمین یونان و ترکیه بموجب چهارمین قرارداد لوزان مورخ ۱۹۲۳ راجع باقامت و

صلاحیت قضائی و همچنین بهره‌ی که بموجب موافقت نامه‌های منقده بین یونان و بعضی دولت راجع بخرید مجده املاک زراعتی اتباعشان از طرف دولت یونان مقرر گردیده است نخواهد بود.

راجع بماده ۱۲ الف - تعهدات طرفین بممنوعیتها و تحدیدات واردات و یا صادرات غیر از آنچه بموجب ماده ۱۲ اجازه داده شده و درخین امتیای این قرارداد در هر یک از ملکین بجزا و در طرف دوم طرف مقابل اعلام شده باشد مربوط نمی‌گردد.

ب - هر گاه یکی از طرفین متعاهدین باستناد مستثنیات مذکوره در ماده ۱۲ ممنوعیتها یا تحدیدات جدیدی که بتجارت طرف دیگر لطمه شدیدی وارد سازد اعمال یا اجرا نباید طرف مزبور می‌تواند در طرف یکسال از تاریخ اعمال یا اجرای ممنوعیتها یا تحدیدات مزبوره این قرارداد را فسخ نماید.

لندن ۹ ژانویه ۱۹۳۱

در این صورت قرارداد شش ماه پس از فسخ خاتمه خواهد یافت.

امضاء: د. کلاکاماتوس

امضاء: حسین علاء

اجازه مبادله عهدنامه مودت و قرارداد اقامت و تجارت و بحریه‌ای بین دولتین ایران و یونان و پرتکل‌های منضمه آن در جلسه ۶۰ استخدام ۱۳۶۰ داده شده است

دیسن مجلس شورای ملی - دادگر